

Za Slovence ni videti velikih novosti

MARKO MARINČIČ

Komisiji za ustavna vprašanja poslanske zbornice in senata sta nekoliko spremenili vladni predlog razmejitve dveh volilnih okrožij za volitve poslanske zbornice v Furlaniji Julijski krajini. Po eni strani so v vzhodnem okrožju ohranili vseh 32 narodnostno mešanih občin, ki jih obravnava zakon o zaščiti Slovencev v Italiji, po drugi pa so skupno število prebivalcev tega okrožja povečali za dobrih 50 tisoč, s tem da so vanj vključili ves obmojski pas furlanske nižine tja do meje z Venetom.

Furlanom, ki se hudojuje zaradi razdelitve »zgodbinske Furlanije«, tudi nova rešitev ne bo všeč. Sicer pa je uresničitev njihovih želja nemogoča, saj bi veliko furlansko okrožje krepko presehalo maksimalno po zakonu določeno dimenzijo volilnih okrožij.

Kaj pa Slovenci? Odobrene spremembe v bistvu ne spreminjajo dobrih in slabih lastnosti volilnega zakona. Dobra je seveda vključitev vseh 32 narodnostno mešanih občin v eno samo okrožje. To pa je tudi vse, kar zakon ponuja glede ti. »olajšane« izvolitve slovenskega predstavnika, ki ostaja izredno težka - po oceni marsikoga dejansko nemogoča - glede na veliko število preferenc, ki bodo potrebne za izvolitev.

Razširitev okrožja teh minimalnih možnosti ne spreminja. Volivcev bo res nekaj več, s tem pa bo okrožje pridobilo tudi enega poslanca več, tako da se razmerje volivci/izvoljeni iz z njim potrebno število preferenc ne bo bistveno spremenilo. Za slovensko manjšino pa bo v vsakem primeru izvolitev poslanca (pre?)velik podvig.

ITALIJA - Parlamentarni komisiji sprejeli nekaj popravkov

Volilni okrožji v FJk bosta po velikosti bolj uravnovešeni

RIM - Po vročih polemikah, ki so zlasti v Furlaniji spremljale prvi osnutek razmejitve dveh volilnih okrožij za volitve v poslansko zbornico po novem zakonu »Italicum«, sta najprej komisija za ustavne zadeve v poslanski zbornici in včeraj ponoči še senatna komisija odobrili nekoliko spremenjen predlog razmejitve v Furlaniji Julijski krajini. Po novem bosta okrožji po številu prebivalcev nekoliko bolj uravnovešeni. Vzhodnemu okrožju, ki zajema goriško, tržaško in vzhodni pas videmske pokrajine, bodo dodali še ves obmojski pas furlanske nižine tja do meje z Venetom s skupno nekaj več kot 50.000 prebivalci. V tem okrožju bo vsekakor ostalo 32 dvojezičnih občin, ki jih obravnava zakon o zaščiti Slovencev v Italiji. Zadnjo besedo o razmejitvi volilnih okrožij bo sicer imela vlada, vendar spričo povoljnega mnenja komisij obeh vej parlamenta ni pričakovati sprememb.

Na 3. strani

TRST - Železarna Kljub dokazom o škodljivosti nihče ni ukrepal

Najnovejša študija o vplivu škedenjske železarne na javno zdravje je sprožila val polemik, saj je v njej črno na belem zapisano, da najbolj škodljivi delci v tržaškem ozračju izhajajo iz dimnikov železarne in da so najmanjši med temi rakotvorni. Raziskava dr. Antoniette Gatti pa je le zadnja na spisku skrb vzbujajoči raziskav.

Na 5. strani

Predsednica na Proseku

PROSEK - Predsednica Furlanije-Juljske krajine Debora Serracchia ni si je včeraj s predsednikom proseške društvene gostilne Claudiom Černiavo ogledala nastajajoči dom prosekarij. Pohvalila je pobudo in samokritično ocenila, da je Dežela na Krasu postavila preveč urbanističnih in okoljskih omejitev.

TRST - Shod

Proti nasilju in rasizmu

TRST - Pobegnili smo pred nasiljem in ga kot vi obsojamo, je pisalo na velikem transparentu, ki ga je v četrtek zvečer na Borznom trgu držala skupina priseljencev, v glavnem afganistanskega rodu. Prosilci za azil so se za shod odločili spontano, da bi izrazili solidarnost s trinajstletnico, ki je bila v Barkovljah žrtev nadlegovanja. A tudi zato, da bi mesto pozvali k strpnosti.

Na 4. strani

»Dvoboj« Rakovac - Hladnik-Milharčič

Na 8. strani

Kako naj bi delovala demokracija

Na 9. strani

Brda primerljiva Toskani ... in obratno

Na 11. strani

Ob 450-letnici dvorne jahalne šole na Dunaju

Na 13. strani

GORICA - Odbor iz severnega dela mesta na bojni nogi

Dovolj tovornjakov!

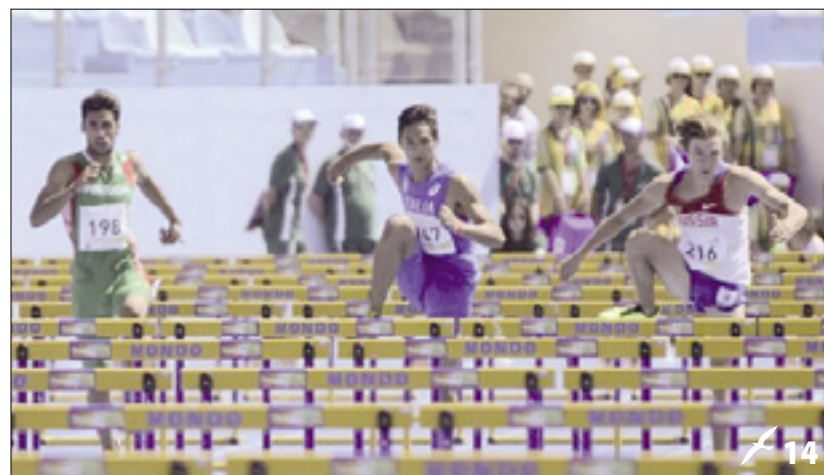
Septembra bodo zaostri svoj protest - Pripravljeni so na poulično manifestacijo

GORICA - Odbor občanov iz severne mestne četrti napoveduje nadaljevanje mobilizacije proti tovornjakom s sprevedom po mestnih ulicah. »Vsak dan med našimi hišami drvi med 80 in 90 tovornjakov; naveličani smo,« poudarjata Luciano Candini in Guglielmo Jug. Po njih besedah so kamioni večinoma nato-vorjeni s hlodi in koluti jeklenih žic, ki jih vozijo iz novogoriške železniške postaje na Videmsko. Candini in Jug sta prepričana, da bi lahko hlode in kolute na vlaku odpeljali do intermodalne ploščadi ob štandreskem tovornem postajališču, vendar uresničitev njune zamisli onemogoča železniška družba RFI, ki za vsak vlak iz Slovenije zahteva zamenjavo lokomotive.

ŠPORT - Cristian Faidiga na igrah Eyof 2015

Iz Tbilisija v Jamlje z bronastim odličjem

ITALIJA - Stališče predsednika vlade

Renzi zagovarja senatorje, ki so »rešili« Azzolinija

Senat v prvem branju odobril reformo ustanove RAI

MILAN - Senatorji niso uradniki, ki samo potrjujejo zahteve javnih tožilcev. S temi besedami je predsednik vlade Matteo Renzi, ki je včeraj obiskal milanski Expo, dejansko podprl odločitev tistih senatorjev Demokratske stranke, ki so volili proti aretaciji senatorja NCD Antonia Azzolinija. Renzi je dal razumeti, da se mu zahteva po hišnem priporu za senatorja Azzolinija ne zdi utemeljena, zato je prav, da je bila zavrnjena. S temi besedami se je Renzi ogradil od Debore Serracchiani, ki je bila kritična do »rešitve« senatorja stranke notranjega ministra Angelina Alfana. Predsednica FJK je celo dejala, da bi se morali senatorji DS javno opravičiti, ker so zavrnili zahtevo tožilstva iz Apulije.

Renzi je ponovil, da se ne boji notranje leve v DS, ki mu v senatu precej nagaja, ter napovedal, da bo vlada vztrajala na poti reform. Ministrski predsednik je bil kritičen do strankine manjšine, a v precej zadržanih tonih, kar pomeni, da noče dodatno zaostri itak zaostrenih odnosov.

Senat je medtem potrdil reformo javne radiotelevizije RAI, katere cilj je zmanjšati politični vpliv na njen nadzorni svet. Vlada naj bi tako med drugim v prihodnje neposredno imenovala predsednika nadzornega sveta RAI. Reformo mora potrditi še poslanska zbornica. Na čelu RAI naj bi po novem sedel predsednik z razširjenimi pooblastili, enakimi tistim, ki jih ima predsednik upravnega odbora zasebnega podjetja. Nadomestil bi dosedanje vodstvo, ki sta ga sestavljala intendant in generalni direktor.

Predlagala ga bi vlada, potrdil pa pristojni parlamentarni odbor. S to reformo naj bi omejili vpliv strank na nadzorni svet, ki je doslej odločal o vodstvu RAI. Za reformo pristojna ministrica Maria Elena Boschi je dejala, da računajo na podporo vseh poslancev, ki bi omogočila potrditev reforme tudi v spodnjem domu parlamenta. Vlada upa, da bo lahko že septembra imenovala nov nadzorni svet v skladu z novimi kriteriji.

Matteo Renzi in kulturni minister Dario Franceschini včeraj na Expu v Milanu ANSA

GRČIJA - Po tehnikih so v Atene prišli vodje pogajalskih skupin

Pogajanja na višji ravni

V Sirizi se pogloblja spor z radikalnejšo strujo - Cipras zagovarja korektnost Varufakisa

ATENE - Pogajanja o novem programu pomoči Grčiji prehajajo na višjo raven. Vodje ekip štirih institucij so se včeraj v Atenah sestali s finančnim ministrom Evklidom Cakalotosom in gospodarskim ministrom Giorgosom Statakisom. Vladajoča Siriza, globoko razdeljena zaradi bolečih reform, se je medtem odločila, da bo imela septembra izredni kongres.

V minulih dneh so pogajanja o različnih vprašanjih, vključno s fiskalno politiko, pokojninami in delovno zakonodajo, potekala na ravni tehničnih skupin, zdaj pa na prizorišče stopajo vodje pogajalskih ekip Evropske komisije, Evropske centralne banke (ECB), stalnega mehanizma za stabilnost evra (ESM) in Mednarodnega denarnega sklada (IMF).

Grška vlada je sporočila, da namerava pogajanja z mednarodnimi posojilodajalci o tretjem programu pomoči, ki bo po prvih ocenah težak od 82 do 86 milijard evrov, zaključiti do 18. avgusta, torej dva dni pred tem, ko morajo ECB vrniti 3,2 milijarde evrov. Sodelovanje IMF pri novem programu pomoči je sicer negotovo. Neimenovani visoki predstavnik sklada je namreč v četrtek sporočil, da se IMF ne bo pridružil tretjemu programu pomoči Grčiji, dokler ne bodo jasno vzpostavljeni pogoji za vzdržnost dolga, vključno z njegovim prestrukturiranjem.

Grški premier Aleksis Cipras pomembne bitke sicer ne bije le v odnosu do t. i. kvadrige, ki je nasledila zloglasno trojko, ampak tudi v lastnih vrstah. Vladajoča Siriza, ki je globoko razdeljena glede reform, ki jih upniki zahtevajo v zameno za novo pomoč, se je namreč v četrtek zvečer odločila, da bo imela septembra izredni kongres. K temu jih je pozval prav Cipras, ki v primeru nezadostne podpore ne izključuje odstopa. Po večernem zasedanju je že odstopilo več kot deset članov osrednjega odbora Sirize, kar je najnovejši znak poglobljanja spora v stranki, znotraj katere se je oblikoval bolj radikalen levičarski del.

Cipras je v parlamentu sicer stopil v bran nekdanjemu finančnemu ministru Janisu Varufakisu. V minulih dneh je v javnosti namreč odmevala novica, da je imel Varufakis skrivni načrt za izstop Grčije iz območja evra. Kot je dejal Cipras, Grčija takšnega načrta ni imela nikoli, se je pa pripravljala na vse možnosti, tudi na to, da bi evropski partnerji to južноеvropsko članico vrgli iz območja evra. (STA)

EVROPA - Raziskava Eurobarometra

Priseljevanje trenutno najbolj občuten problem

BRUSELJ - Zadnja raziskava Eurobarometra je pokazala, da ima v primerjavi z lanskim novembrom več Evropejcev iz 34 evropskih držav in ozemelj pozitivno mnenje o EU, ki ji tudi bolj zupajo. Medtem največji izziv EU trenutno vidijo v priseljevanju. Evropejci so poleg tega malo bolj optimistični glede gospodarskih razmer.

Med vprašanji, ki najbolj skrbijo državljanov, je sedaj na ravni EU najpogostejše omenjeno priseljevanje. Z 38 odstotki je daleč pred gospodarskimi razmerami, ki so najbolj pereč problem za 27 odstotkov vprašanih. Na tretjem mestu je brezposelnost, ki najbolj skrbi 24 odstotkov vprašanih, sledi pa stanje javnih financ držav članic s 23 odstotki. Državljeni v 20 državah, ki so sodelovale v raziskavi, postavljajo priseljevanje na prvo mesto, zaskrbljenost je visoka zlasti na Malti (65 odstotkov) in v Nemčiji (55 odstotkov). Na ravni EU se je od novembra 2014 znatno povečala tudi zaskrbljenost zaradi terorizma, na kar opozarja 17 odstotkov vprašanih.

Večina Evropejcev oz. 51 odstotkov ima pozitiven odnos do priseljevanja iz

drugih držav članic EU, 56 odstotkov pa jih ima negativen odnos do priseljevanja iz držav zunaj EU. Državljeni ostajajo optimistični glede prihodnosti EU. 58 odstotkov Evropejcev izraža optimizem, medtem ko jih je 36 odstotkov pesimističnih.

Število Evropejcev s pozitivnim mnenjem o EU se je z 39 odstotkov lani novembra povečalo na 41 odstotkov maja 2015, ko je potekalo merjenje javnega mnenja v EU. Nevtralnih je 38 odstotkov vprašanih, negativno mnenje pa je izrazilo le 19 odstotkov vprašanih.

Pričakovanja glede gospodarstva se izboljšujejo. Pričakovanja Evropejcev do nacionalnih gospodarskih razmer so stabilna, saj več kot vsak četrty anketiranec oz. 26 odstotkov optimistično gleda na gospodarski razvoj v naslednjih 12 mesecih, medtem ko jih 48 odstotkov pričakuje, da se stanje ne bo spremenilo, 21 pa jih meni, da se bo poslabšalo.

Raziskava je bila izvedena med 16. in 27. majem v 28 državah članicah EU, petih državah kandidatkah - Makedoniji, Turčiji, Črni gori, Srbiji in Albaniji - ter tudi v Turški republiki Severni Ciper. Sodelovalo je 31.868 anketirancev.

Federacija BiH dobila novo vladno koalicijo

SARAJEVO - V Federaciji BiH je vladajoča Stranka demokratske akcije (SDA) Bakirja Izetbegovića našla nadomestilo za Demokratsko fronto (DF), ki je sredi junija izstopila iz vladne koalicije. Včeraj so namreč podpisali koalicijsko pogodbo s tremi manjšimi strankami. Preoblikovana vlada naj bi začela delovati sredi avgusta. Na mesto DF so sedaj stopile Stranka za BiH, Stranka Demokratske Aktivnosti in Bosansko-hercegovska domoljubna stranka. V koaliciji je bila že pred preoblikovanjem sicer tudi glavna stranka hrvaške skupnosti HDZ BiH. Vlado Federacije BiH premierja Fadila Novalića so sestavili sredi marca po lanskih jesenskih splošnih volitvah. A Demokratska fronta je že po manj kot 100 dneh vlade zaradi spora o zamenjavi vodstev v državnih podjetjih koalicijo zapustila. Stranka je imela v vladi štiri ministre.

PALESTINA - Judovski skrajneži zažgali hišo palestinske družine

V požaru umrl 18-mesečni otrok

Okrutno dejanje je pretreslo tudi izraelsko javnost - Palestinci obtožujejo izraelsko politiko gradnje novih naselbin

NABLUS - Na Zahodnem bregu so izraelski naseljenci včeraj ponoči zažgali hišo palestinske družine, pri čemer je umrl 18-mesečni otrok. Izraelske oblasti so napad ostro obsodile in poudarile, da gre za teroristično dejanje, palestinske oblasti pa zahtevajo, da primer obravnava Mednarodno kazensko sodišče (ICC).

Judovski skrajneži so z molotovkami napadli dve hiši v vasi Doma južno od Nablusa. V požaru, ki je izbruhnil zaradi tega, je otrok v eni od hiš utrpel tako hude opekline, da je umrl. Najmanj štirje člani družine so bili težje ranjeni. Med njimi je ena oseba, mati, v kritičnem stanju. Po navedbah očitvidcev so napadalcı pobegnili v bližnjo judovsko naselbino, pred tem pa so hišo popisali z grafiti v hebrejščini. Izraelska vojska je novico o napadu potrdila. Tiskovni predstavnik Peter Lerner je dejal, da gre za »barbarsko teroristično dejanje« in da še iščejo osumljence. Da gre »v vseh pogledih za teroristično dejanje«, je poudaril tudi izraelski premier Benjamin Netanjahu ter varnostnim silam naročil, naj izsledijo napadalce. Izraelski obrambni minister Moše Jalon je zatrdil, da teroristom ne bodo dovolili pobijati Palestincev.

Napad je še dodatno poglobil napetosti med Izraelci in Palestinci, potem ko je Netanjahu pred dvema dnevnoma odobril gradnjo 300 novih stanovanj na Zahodnem bregu. Tiskovni predstavnik palestinskega predsednika Mahmuda Abasa je odgovornost za napad pripisal izraelski vladi. Kot je poudaril, se to ne bi zgodilo, če Izrael ne bi gradil novih

Za 18-mesečnim palestinskim otrokom je ostala le še delno ogorela fotografija

ANSA

judovskih naselbin. Abas je medtem pozval k preiskavi napada na ICC. Netanjahu je sicer kasneje po telefonu poklical Abasa, kar se zgodi precej redko, in mu zatrdil, da je napad vse v Izraelu »šokiral«. Ob tem je Abasa pozval k skupnemu boju proti terorizmu, ne glede na to, iz katere strani prihaja. A odgovornost izraelske vlade medtem izpostavlja tudi Palestinska osvobodilna organizacija (PLO), ki poudarja, da gre za neposredno posledico več deset let trajajoče izraelske politike nekaznovanja teroristov iz vrst judovskih priseljencev. Po podatkih organizacije za človekove pravice Betselem na Zahodnem bregu živi okoli 350.000 izraelskih naseljencev.

»Izprijen teroristični napad« so medtem obsodile še ZDA. Ameriški State Department je Izrael pozval, naj aretira morilce, tako izraelski kot palestinski strani pa je svetoval, naj se izogneta stopnjevanju napetosti.

ZLATO
(999,99 %) za kg
32.027,18 +207,59

SOD NAFTE
(159 litrov)
52,39 \$ -1,73

EVRO
1,0967\$ +0,10

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
31. julija 2015

valute	evro (povprečni tečaj)	
	31. 7.	30. 7.
ameriški dolar	1,0967	1,0955
japonski jen	136,34	136,25
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	27,031	27,053
danska krona	7,4615	7,4609
britanski fun	0,70410	0,70100
madžarski forint	308,30	308,93
poljski zlot	4,1435	4,1426
romunski lev	4,4048	4,4083
švedska krona	9,4622	9,4714
švicarski frank	1,0565	1,0633
norveška krona	9,0015	8,9430
hrvaška kuna	7,5920	7,5955
ruski rubel	66,8596	65,3858
turška lira	3,0485	3,0472
avstralski dolar	3,6974	1,5065
braziljski real	3,6974	3,6735
kanadski dolar	1,4310	1,4220
kitajski juan	6,8102	6,8027
indijska rupija	70,3382	70,1571
mehiški peso	17,7473	17,9459
južnoafriški rand	13,9210	13,8962

VOLILNI ZAKON - Predlog ustavnih komisij obeh vej parlamenta

Okrožji v FJK po velikosti nekoliko bolj uravnovešeni

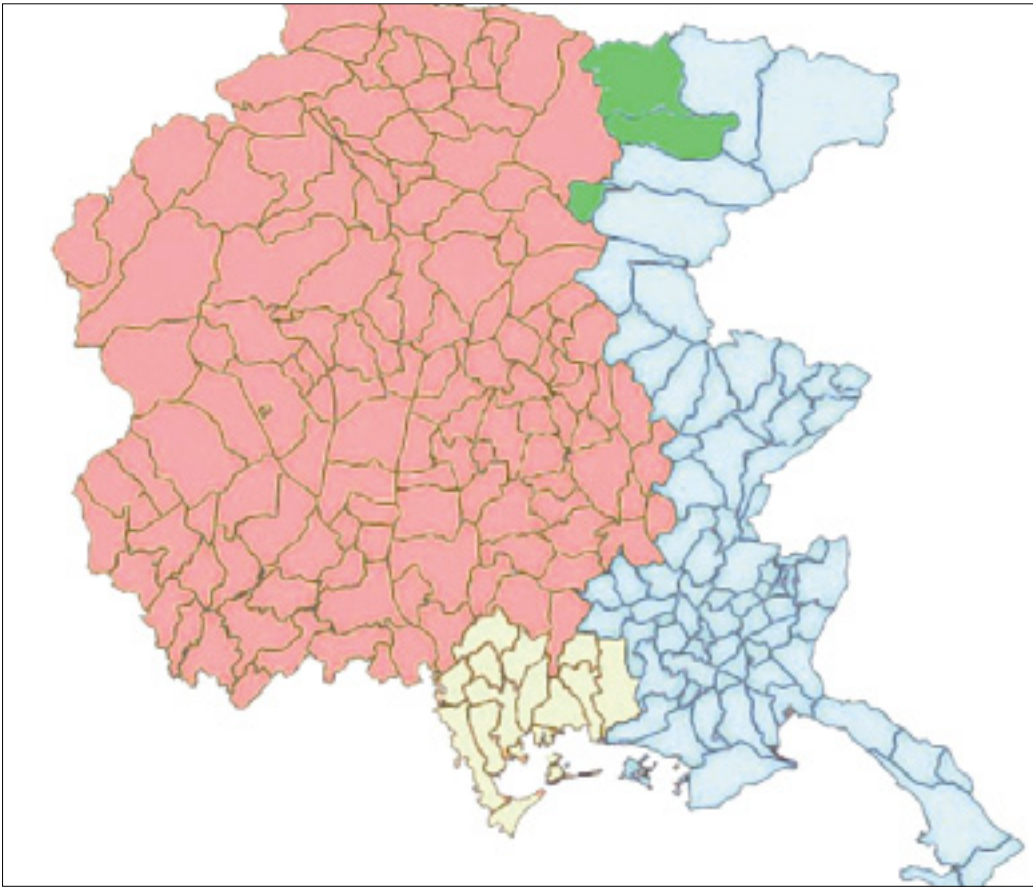
Vzhodnemu okrožju naj bi priključili še ves obalni pas furlanske nižine

RIM - Po vročih polemikah, ki so zlasti v Furlaniji spremljale prvi osnutek razmejitve dveh volilnih okrožij za volitve v poslansko zbornico po novem zakonu »Italicum«, sta najprej komisija za ustavne zadeve v poslanski zbornici in včeraj ponoči še senatna komisija odobrili nekoliko spremenjen predlog razmejitve v Furlaniji Julijski krajini. Po novem bosta okrožji po številu prebivalcev nekoliko bolj uravnovešeni. Vzhodnemu okrožju, ki zajema goriško, tržaško in vzhodni pas videmske pokrajine, bodo dodali še ves obmorski pas furlanske nižine tja do meje z Venetom. V tem okrožju bo vsekar ostalo 32 dvojezičnih občin, ki jih obravnava zakon o zaščiti Slovencev v Italiji. Zadnjo besedo o razmejitvi volilnih okrožij bo sicer imela vlada, vendar spričo polvoljnega mnenja komisij obeh vej parlamenta ni pričakovati sprememb.

Nov volilni zakon za poslansko zbornico (senat naj bi po osnutku ustavne reforme sestavljali predstavniki dežel) določa razdelitev državnega ozemlja na 100 okrožij, kjer naj bi izvolili predvidenih 630 poslancev. Povprečno naj bi okrožja zajemala približno 600 tisoč prebivalcev z možnostjo 20-odstotnega odstopanja. Po prvotnem osnutku je bilo to odstopanje v FJK maksimalno, saj je vzhodno okrožje s 488.281 prebivalci bilo tik nad spodnjo mejo, zahodno pa s 730.704 prebivalci tik pod zgornjo. To bi povzročalo tudi nesorazmerje v številu izvoljenih, saj bi v zahodnem okrožju izvolili 8 in v vzhodnem le 5 poslancev.

V parlamentarnih komisijah so zdaj odobrili popravljeno razmejitev. Iz vzhodnega bodo na zahtevo domačinov v zahodno okrožje premaknili tri občine Kanalske doline Dunja (Dogna), Bila (Resiutta) in Tablja (Pontebba), ne pa ostalih, kjer so kot v Trbižu in Reziji prisotni Slovenci. Vzhodno okrožje bo tako izgubilo 2010 prebivalcev, veliko več - kar 53.682 - pa jih bo pridobilo v obmorskem pasu, kjer bodo vanj vključili občine Carlino, Latisana, Lignano, Marano Lagunare, Muzzana, Palazzolo, Posenia, Precenico, Rivignano-Teor, Ronchis, San Giorgio di Nogaro in Torviscosa. Po neuradnem izračunu naj bi vzhodno okrožje po novem štele 539.953 prebivalcev in naj bi v njem izvolili 6 poslancev, zahodno pa 679.032 prebivalcev za skupnih 7 poslancev.

Nova razmejitev vzhodnega in zahodnega volilnega okrožja v FJK; s temnejšo zeleno barvo so označene tri občine, ki so jih iz vzhodnega premaknili v zahodno okrožje, s svetlejšo barvo pa so evidentirane občine zahodnega obalnega dela furlanske nižine, ki so jih priključili vzhodnemu okrožju

V prvih komentarjih so mnenja o novi razmejitvi deljena. Kritična sta senatorja DS Carlo Pegorer in Lodovico Sonogo, ki sta bila bolj naklonjena prejšnjemu vladnemu predlogu. Med drugim ugovarjata, da bo v povečanem vzhodnem okrožju Slovincem še težje izvoliti svojega predstavnika. Drugačnega mnenja je poslanka Tamara Blažina, ki ugotavlja, da bo za to okrožje na voljo en mandat več, kar v bistvu ne spremeni možnosti ti. »olajšane izvolitve« poslance/ke slovenske narodnosti. Podobnega mnenja je tudi goriška senatorka Laura Fasiolo, ki ocenjuje, da je nova razmejitev bolj uravnovešena in ohranja ozemeljsko celovitost dvojezičnega območja. Tudi vodja poslanske skupine DS Ettore Rosato meni, da je prevladala rešitev, ki v največji možni meri jamči zastopnost posameznih deželnih območij in manjšin.

ARBITRAŽNO SODIŠČE - Tako Vukas

»Hrvaški so želeli odvzeti del ozemeljskih voda«

ZAGREB - Budislav Vukas, ki je odstopil kot hrvaški član arbitražnega sodišča o meji med Slovenijo in Hrvaško, je za hrvaško radiotelevizijo HRT dejal, da je sodišče želelo Hrvaški odvzeti del ozemeljskih voda. Podrobnosti ni želel izdati, ker da tega ne sme, je pa poudaril, da je temu najostreje nasprotoval.

Vukas je dejal, da sodišče še ni sprejelo nobene dokončne odločitve, ter da je bilo predvideno, da bodo sodniki do konca poletja podali mnenja o novem načrtu predsednika Gilberta Guillauma. Menil je, da med poletno razpravo lahko vpliva na določene zadeve, ki mu niso bile všeč, a se je potem odločil odstopiti, posebej po odločitvi hrvaškega sabora, da bodo prekinili arbitražni postopek. Svoj odstop je pojasnil tudi z ravnanjem slovenske strani, ki je nezakonito komunicirala med arbitražnim postopkom. Kako se bodo zadeve nadaljevale, je vprašljivo, a je bilo predvideno, da bi decembra objavili odločitev,

je še povedal. Po neuradnih informacijah STA naj bi arbitražno sodišče objavilo sodbo 17. decembra.

Hrvaški pravni strokovnjak je še povedal, da je bil presenečen, ko je slovenska stran imenovala Ronnyja Abrahama namesto Jerneja Sekolca. Kot je dejal, ni "najbolj elegantna rešitev", da bosta v arbitražnem sodišču dva sodnika iz Francije. Kdo bo njegov naslednik v arbitražnem sodišču, Vukas ni želel ugibati. »Glede na mednarodno pravo je postopek izstopa iz mednarodne pogodbe zelo zapleten, tako da bo postopek prekinitve arbitražnega sporazuma verjetno potekal precej časa in nisem prepričan, da bo arbitražno sodišče ugasnilo, posebej glede na stališča EU,« meni Vukas.

Sodišče v Haagu je še sporočilo, da mora v skladu z arbitražnim sporazumom med državama sedaj Hrvaška v 15 dneh imenovati novega arbitra kot člana sodišča, ki odloča o meji. Če tega ne bo storila, bo novega člana imenoval predsednik arbitražnega sodišča. (STA)

SSK - Stališče deželnega tajništva

V medobčinskih združenjih spoštovati dvojezičnost

TRST - Statuti medobčinskih združenj (UTI), ki zaobjemajo občine iz zaščitenege območja, morajo dosledno potrditi vsa jamstva, ki so zapisana v najbolj naprednih statutih dvojezičnih občin. Vsako odstopanje bi pomenilo nižanje ravni zaščite slovenske manjšine, kar je v nasprotju tudi z določili zaščitnega zakona. Tako ocenjuje deželno tajništvo stranke Slovenska skupnost, ki je skupaj s svojimi izvoljenimi občinskimi upravitelji pregledalo prve osnutke novih statuten. SSK je menja, da bi najboljša rešitev za dvojezične občine bilo oblikovanje takih združenj, ki bi povežala dvojezične občine med sabo v obliki avtonomnih Unij. V okviru prvih sklepov deželne uprave, ki so trenutno v presoji Deželnega upravnega sodišča, pa je pozornost SSK usmerjena v nadzorovanje postopkov za oblikovanje statuten Unij, tako kot so bile že določene.

Ugotovili so, da morajo statuti izrecno predvidevati dvojezično poslovanje skupnih uprav in dosledno dvojezično nudenje vseh storitev. Dvojezični morajo biti nazivi in vsak zunanji znak novih Unij, kot tudi poslovanje skupnih politično-upravnih organov, v sklopu katerih (predsedstva, skupščine) mora biti slovenskim izvoljenim potrjena pravica do pisnega in ustnega izražanja v slovenskem jeziku. Morebiti nastavljeni direktorji novih Unij morajo obvladati slovenski jezik, v nasprotnem primeru pa mora slovenski jezik obvladati vsaj njihov namestnik, kot se že dogaja za občinske tajnike v dvojezičnih občinah. SSK bo v občinskih svetih na Tržaškem predlagala sprejetje resolucij, ki naj potrdijo nasprotovanje ustanovitvi Metropolitanske občine.

Deželni tajnik Igor Gabrovec je strankino vodstvo seznanil tudi z vsebino prvih pogovorov s furlanskimi avtonomističnimi skupinami v zvezi s teoretičnimi možnostmi volilnega dogovora med jezikovnimi skupnostmi, ki ga predvideva nova volilna zakonodaja za poslansko zbornico. Zakon

»Italicum« ne jamči niti minimalne oblike olajšanega zastopstva za slovensko manjšino, je ugotovil. Slovenec bo izvoljen le v primeru, da ga velika državna stranka kandidira za nosilca liste in se tako izogne brezupnemu teku za preferencami. Rešitev bi predstavljala uvedba tudi v FJK sistema enomandatnih okrožij z znižanim vstopnim pragom, ki velja na Dolino Aoste ter Pokrajini Trento in Bocen. Taka rešitev pa zahteva popravek v samem volilnem zakonu.

ŠOLSTVO

Za slovenske šole bodo pripravili poseben obrazec

Vodja Urada za slovenske šole Igor Giacomini sporoča, da so v zvezi z izrednim zaposlitvenim načrtom šolnikov za šolsko leto 2015/16, o katerem so pred nekaj dnevi za javnost izdali poseben dopis, z Ministrstva za šolstvo prejeli neformalno obvestilo, da spletni obrazec, predviden za izvedbo tretje in četrte faze omenjenega načrta, in ki naj bi ga obvezno izpolnili vsi šolniki, ki so na pokrajinskih lestvicah (GAE), za slovenske šole ni predviden. V najkrajšem možnem času bo zato Urad za slovenske šole v sodelovanju z Deželnim šolskim uradom in Ministrstvom za šolstvo izdal uraden dopis, kateremu bo priložen poseben obrazec, ki ga bodo zainteresenti izpolnili in izročili Uradu za slovenske šole v roku, ki bo za to določen. Vljudo prosijo vse, ki bodo soudeleženi pri omejenem zaposlitvenem postopku, da pozorno sledijo zadevi.

Autovje Venete:

Zgibanka in slovenske vinjete na več krajih

TRST - Vinjete za slovensko avtocestno omrežje je mogoče v Italiji kupiti na glavni poštivališči, ki jih v Italiji upravlja družba Autovie Venete. Uprava družbe opozarja, da obiskovalci Slovenije največ vinjet kupujejo na poštivališču v Devinu, kar je bilo večkrat povezano z dolgimi vrstami pred prodajno točko. Zato voznike opozarjajo, da je mogoče kupiti vinjeto tudi na poštivališčih Bazzera Sud, Cessalto, Fratta Sud, Gonars in Zugliano Ovest. Družba je tudi pripravila dvojezično zgibanko (v italijanščini in angleščini), ki voznike opozarja na alternativne poti v primeru daljših zastojev, kakršnega na primer pričakujejo danes in jutri. Za pot v Dalmacijo tako svetujejo izogibanje postaji pri Moščenicah in vožnjo po avtocesti A34 (Vileš-Gorica). Zgibanko bodo delili na postaji v Vilešu v primeru, da bi se policija odločila za obvezno preusmeritev prometa.

Zakon kršil vsak peti voznik

MARIBOR - Mariborski policisti so v noči na petek na avtocesti Lendava-Maribor izvajali poostren nadzor prometa. V petih urah so ustavili 76 voznikov osebnih avtomobilov, 23 voznikov tovornih vozil in pet voznikov avtobusov. Pri nadzoru so ugotovili kršitve pri 15 voznikih tovornih vozil. Največ oziroma šest kršitev so policisti ugotovili zaradi preobremenitve vozil, štiri v povezavi časom trajanja vožnje in delovanjem tahografa, tri kršitve pa zaradi prekoračitve hitrosti. Po eno kršitev so ugotovili še zaradi tehnične pomanjkljivosti na vozilu in nepravilnosti pri prevozu tovora.

V Sloveniji spet deflacija

LJUBLJANA - V Sloveniji so se cene življenjskih potrebščin julija na mesečni ravni znižale za 0,8 odstotka, na letni pa za 0,4 odstotka. Na deflacijo na mesečni ravni so precej vplivale poletne razprodaje, k letni pa so največ prispevale nižje cene naftnih derivatov. K letni rasti cen so 0,2 odstotni točki prispevale višje cene hrane, izraziteje cene sadja. Največji padec cen je bil v skupinah prevoz, stanovanje in stanovanjska oprema.

Poletni festival Piran

PIRAN - Po lanskoletni uspešni premierni izvedbi in odličnem odzivu občinstva, bo tudi letos potekal Poletni festival Piran, in sicer vsak večer od 1. do 16. avgusta s pričetkom ob 21. uri na velikem odru na Tartinijevem trgu. Vstop na vse dogodke je brezplačen. Festival bo vključeval baletne in plesne dogodke, glasbene koncertne recitale, večere folklorne, tanga in raznih pevskih zasedb. V času festivala bodo v Piranu na ogled tudi razstave različnih tematik. Festival Piran bo spremljal Mednarodni baletni in plesni seminar DANC'S PIRAN 2015. Svečana otvoritev Poletnega festivala Piran bo drevi ob 21. uri na Tartinijevem trgu, bo bodo nastopili: Tijana Krizman Hudermast, Prisca Zeisel, Urška Gutnik, Mladi slovenski balet, Romana Fičur, Siniša Bukinac, Lili Žigo, Roberto Buljevič, Mario Bruno Petvar.

Turistu zasegli paralizator

KOPER - Na mejnem prehodu Draginja so policisti državljanu Češke zasegli paralizator. Pri pregledu vozila je policist namreč v predalu voznikovih vrat našel svetilko z vgrajenim prikritim električnim paralizatorjem. S tem je kršil določila zakona o orožju. Opravljen je bil hitri postopek in izrečena globa. Električni paralizator so mu zasegli.

PROSEK - Obisk predsednice Dežele Debore Serracchiani

Domu prosekara po finančni še močna politična podpora

Levo predsednik društvene gostilne Claudio Černiava s predsednico Debora Serracchiani in ostalimi gosti ter desno ogled bodočega Doma prosekara

FOTO DAMJ@N

Deželni svet je pred kratkim odobril dodatnih 200 tisoč evrov za Dom prosekara (skupno je v njegovi blagajni 400 tisoč evrov), katerega uresničitev je sedaj doživela še močno politično podporo. Stavbo za društveno gostilno na Proseku, kjer bo nastal center za ovrednotenje domačih vin in pridelkov, je namreč včeraj popoldne obiskala predsednica Dežele Debora Serracchiani. Njen obisk ni v ničemer spominjal na znani ponesrečeni obisk kmetijskega ministra Luce Zaie in takratnega kmetijskega odbornika FJK Claudia Violina. Prosečanom in kraškim kmetom sta v zvezi s t.i. protokolom Prosecco DOC Zaia in Violino obljubila vse in še več. Včerajšnji obisk ni imel takšne-

ga pompa, bil pa je dosti bolj konkreten, ker je zadeval stvar (Dom prosekara), ki konkretno nastaja.

Predsednico je na dvorišču društvene gostilne sprejel predsednik Claudio Černiava, v spremstvu katerega si je ogledala bodoči dom za gostinskim obratom. Černiava ji je predstavil zgodovino te zamisli, medtem ko je predsednik Trgovinske zbornice Antonio Paoletti povedal, da bo zbornica, ki je zadolžena za obnovo stare hiše, bodoči dom predala v upravo lokalni skupnosti in stanovskim organizacijam. Če ne bo zapletov, bodo zidarsko-obnovitvena dela končana v začetku prihodnjega leta, če bi hoteli, pa bi prvi zametki Doma prosekara lahko bili »operativni«

že prihodnjo pomlad, je optimistično napovedal Paoletti.

Po zdravici s prosekarjem Andreja Boleta je dobrodošlico predsednici Dežele izrekel Žarko Bukavec, mladi domačin, ki se je lotil vinogradništva, posebej vina, po katerem nosi ime bodoči proseški dom. To je bila dobrodošlica s pogledom naprej. Mladi Prosečan se pri inovativni kmetijski dejavnosti naslanja nase in na svoje navdušenje, od javne uprave - v tem primeru Dežele - noče ne vem kakšne pomoči, temveč le primerne pogoje za normalno delo.

Serracchianijevi je bila všeč neformalna in občutna dobrodošlica. Izrazila je upanje, da Dom prosekara ne bo izpa-

del kot zamujena priložnost, temveč kot možnost za gospodarski razvoj tržaškega Krasa. Nastajajoča struktura ne sme biti prazna škatla, temveč jo bo treba »napolniti z vsebinami«, drugače stavbe nima smisla obnavljati. Dežela podpira zamisel, da bi Dom prosekara, kot je napovedal Paoletti, upravljala krajevna skupnost.

Bukavec je predsednico povabil na Prosek za martinovanje. Ob tej priložnosti bi lahko Serracchianijeva tam praznovala svoj rojstni dan (rojena je 10. novembra, dan pred Martinovim). Vabilo je z veseljem sprejela, zagotovila pa je, da bo gotovo zraven ob odprtju Doma prosekara.

Sandor Tence

SERRACCHIANI »Na Krasu smo še kar pretiravali«

»Z urbanističnimi in kmetijskimi omejitvami smo na Krasu pretiravali,« je včeraj na Proseku kritično in samokritično priznala predsednica Dežele Debora Serracchiani. Kritična je bila do prejšnjih deželnih uprav (kot znano je največ ukrepov glede Krasa sprejela Illyjeva uprava) in samokritična do svoje, ki naj bi sicer pospešila sprejetje ukrepov v korist kraškega kmetijstva. Dodatnih 200 tisoč evrov za Dom prosekara je korak v pravo smer, je naglasil predsednik Kmečke zveze Franc Fabec, medtem ko je župan Trsta Roberto Cosolini napovedal urbanistično ureditev območja pred proseško cerkvijo, kamor bo »gledal« bodoči Dom prosekara.

Serracchianijeva (spremljal jo je odbornik za kmetijstvo Cristiano Shaurli) je v zvezi s pretiranimi zaščitnimi ukrepi na Krasu dejala, da so pravila igre nujno potrebna, ne smejo pa biti na škodo domačim kmetovalcem, v tem primeru vinogradnikom. Predsednica je večkrat izpostavila deželne korenine prosekara. Za dodatno financiranje Doma prosekara nosijo zasluge kmetijski odbornik ter deželna svetnika Igor Gabrovec in Stefano Ukmar, ki sta včeraj popoldne tudi bila na Proseku. S Cosolinijem je prišel občinski odbornik Edi Kraus.

Med ogledom gradbišča Doma prosekara in na srečanju v društveni gostilni je vladal optimizem, tudi vzdušje se je zdelo pozitivno. Nasvidenje na otvoritvi doma, ki bo morda prihodnjo pomlad.

S.T.

BORZNI TRG - Prosilci za azil priredili shod proti nasilju in rasizmu

»Upam, da bomo skupaj zgradili boljši svet«

Povod za shod je bilo domnevno otipavanje 13-letne deklice v Barkovljah - Afganistanska skupnost: pobegnili smo pred nasiljem in ga kot vi obsojamo

Pobegnili smo pred nasiljem in ga kot vi obsojamo, je v četrtek pisalo na velikem transparentu, ki ga je na Borznem trgu držala skupina priseljencev, v glavnem afganistanskega rodu. Prosilci za azil so se za shod odločili spontano, da bi na tak način izrazili svojo solidarnost trinajstletnemu dekletu, ki naj bi jo prejšnji teden v Barkovljah nekdo spolno nadlegoval. S tem v zvezi so karabinjerji še isti dan aretirali mlajšega moškega. Moški, ki je star sedemindvajset let, je afganistanski državljani brez dovoljenja za bivanje v Italiji, kar so nekateri izkoristili za gonjo proti tujcem. Predvsem na spletu (na primer Facebook) se je začel pravi lov na priseljence. Afganistanci pa so na javnost naslovili pismo, v katerem so poudarili, da spoštujejo vse ženske in vse mladoletne, da zavračajo nasilje, a tudi rasizem.

Na shodu na Borznem trgu se je okrog priseljencev zbralo kakih sto ljudi, povečini mladih, prišel je tudi pokrajinski tajnik Demokratske stranke (in miljski župan) Nerio Nesladek. Med njimi so bili tudi nekateri socialni oskrbovalci, zaposleni pri tržaškem konzorciju ICS, ki nudi pomoč številnim priseljencom. Aldo je na primer fant, ki se z afga-

nistanskimi priseljenki ukvarja že leto dni. »V glavnem delam ponoči, skrbim za prvo pomoč, da jih ne zebe in take stvari. Tu pa tam jih naučim kako besedo v italijanščini, sicer pa vsi sledijo tečajem, ki jih vodijo moji kolegi.«

Prisotne je pozdravil najstarejši med priseljenki in v krajšem govoru obrazložil stališča prosilcev za azil, ki živijo v Trstu. »Najprej bi radi izrazili solidarnost dekletu, ki je bila spolno nadlegovana in seveda tudi njeni družini. To so grozna dejanja, ki lahko človeku pokvarijo življenje,« je dejal moški. Njegove besede je simultano prevajal Fabrizio Foschini, socialni oskrbovalec, ki je nekaj let živel v Afganistanu in zato obvlada njihov jezik. »Prosilci za azil zahtevamo, naj se morebitnega krivca primerno kaznuje, nismo vsi Afganistanci zločinci, nasprotno! Skušajmo živeti v miru in sožitju vsi skupaj, Italijani in Afganistanci.«

Z besedami »starešine« se je strinjal tudi Taiping, ki je leto dni zaprosen pri konzorciju ICS. »Večina tistih, s katerimi se ukvarjam, so izredne osebe. Učijo se italijanski jezik, sledijo številnim najrazličnejšim tečajem, v sodelovanju z lokalnim ARCI-jem smo na primer organizirali tečaj slikanja. Imajo tudi šport-

ne dejavnosti, nekateri trenirajo z rojanskim nogometnim klubom Roianese, s tremi fanti pa bomo zelo verjetno tudi pripravili radijsko oddajo na valovih postaje Radio Fragola.«

Četrtkovega shoda se je udeležil tudi mladi Adnan Akram, doma iz Pakistana, ki je v Trst prišel pred poldrugim letom. Adnan je v deželi Kašmir delal kot policist, a je zaradi političnih razlogov moral zapustiti svoj dom. Veliko let je živel v Grčiji, kjer je bil zidar. »Vsakih šest mesecev so mi podaljšali dovoljenje

Prisotne je nagovoril »starosta« tržaških Afganistancev

FOTODAMJ@N

za bivališče, po devetih letih pa sem se tega naveličal in se odpravil proti severu. S skupino prijateljev smo v glavnem peš, tu pa tam pa tudi s kakim avtom, prišli na Madžarsko, tu pa so nas vse aretirali. V ječi sem preživel tri, morda štiri mesece, nato pa so nas peljali v Srbijo. Takoj mi je bilo jasno, da tu nismo zaželeni, spoznal pa sem »prave ljudi«, ki so me za 1500€ prepeljali do Opčin. Tu so me pustili v gozdu in odšli. Kmalu nato so prišli policisti in nas od-

vedli v neko kasarno. Z nami so bili res prijazni.« Od takrat je Adnan sledil številnim tečajem italijanščine in danes jezik obvlada, pred kratkim mu je država odobrila humanitarni azil, v kopališču Ausonia pa je podpisal trimesečno delovno pogodbo. »Upam, da bodo danes Tržačani razumeli, da nismo nasilni in da bomo lahko skupaj zgradili boljši svet,« je še dodal prijazni Adnan.

R.D.

ŽELEZARNA - Študija Antoniette Gatti o škodljivih vplivih na zdravje le zadnja na spisku

Predali polni dokazov, nihče pa ne ukrepa

Najnovejša študija o vplivu škedenjske železarnice na javno zdravje je sprožila val polemik, saj je v njej črno na belem zapisano, da najbolj škodljivi delci v tržaškem ozračju izhajajo iz dimnikov železarnice in da so najmanjši med temi rakotvorni.

Arvedi, lastnik konzorcija Siderurgica triestina, ki upravlja železarno, kljub dokaj jasnim dokazom zavrača izsledke raziskave, ki sta jo največji izvedenci na področju okoljskega onesnaževanja, Antonietti M. Gatti, naročila tržaška parlamentarca Lorenzo Battista in Aris Prodani. Predsednica dežele FJK Serrachiani je že postavila pod vprašaj izdajo novega okoljskega dovoljenja AIA, ki je napovedano za september. Deželna odbornica za okolje Sara Vito pa je poudarila, da rimska vlada nima pristojnosti do izdaje okoljskega pooblastila in da je bila včerajšnja interpelacija poslanke stranke Svoboda ekologija levice Pellegrino sama sebi namen. Dodala je, da je Siderurgica triestina oddala dokumentacijo konec aprila in da postopek še poteka.

Študija Antoniette Gatti, o kateri smo obširno poročali v torkovi izdaji, pa ni prva, ki navaja konkretne podatke o škodljivosti izpušnih plinov tržaškega industrijskega obrata. V zadnji dveh letih so bile izdane druge, nič manj skrb vzbujajoče. Lani je deželna okoljska in zdravstvena opazovalnica opravila študijo o najbolj pogostih razlogih smrti v Občini Trst in Občini Milje, s ciljem, da bi evidentirala delež raka-

stih obolenj v bližini železarnice in v obeh občinah. Izsledki dokazujejo, da je predvsem pljučni rak v porastu v celotni tržaški pokrajini, in sicer + 5 do 10 % v primerjavi z drugimi pokrajinami severno-vzhodne Italije. Poleg pljučnega raka je raziskava evidentirala tudi določene anomalije v Občini Milje, kjer je bila prisotnost še drugih rakastih obolenj nadpovprečna. Ta gredo od raka na mehurju vse do raka kolona in ledvic.

Gattijeva v svoji študiji opozarja na najmanjše prašne delce t.i. PM 2,5, ki so v okolici škedenjske železarnice prisotni v velikih koncentracijah, lahko pa se z vetrovi raznašajo po vsem Tržaškem zalivu in še dlje. Ti so tudi glavni nosilci rakotvornih lastnosti. Usidrajo se v tkivo celice in onemogočijo njihovo delitev, saj se neposredno vežejo na DNK kodo. Hkrati pa se okrog nanodelcev sproži proces vnetja tkiva, posledična granulacija tega pa se lahko razvije v raka. Raziskovalka je na predstavitvi svojih izsledkov opozorila: »Od trenutka, ko se sproži vnetje, do razvoja pravega raka lahko mine od 40 do 50 let. Današnji bolniki so rezultat onesnaževanja prejšnjih desetletij.«

Porast obolenj, predvsem pljučnih patologij, sega v devetdeseta leta. Ali bodo število še naraslo, si nihče ne drzne napovedati. Prav tako si le redki drznejo primerjati škedenjsko železarno z zloglasno Ilvo: dokazano pa je, da je škedenjska železarna v obdobju 2009-2012 vnesla v

Škedenjska železarna

FOTODAMJ@N

ozračje trikrat toliko benzoapirena kot obrat v Tarantu.

Raziskava Ministrstva za zdravje iz leta 2013 S.E.N.T.I.E.R.I. je preučila obdobje med letoma 1992 in 2002. Po mnenju ministrskih izvedencev naj bi v omenjenem dvajsetletju v Trstu bilo 1959 smrtnih žrtev okoljskega onesnaževanja.

Več je bilo torej izvedencev, ki so v zadnjem obdobju preučili vpliv škedenjske železarnice na zdravje. O paradoksalni situaciji pišeta v včerajšnjem tiskovnem sporočilu tudi pobudnika zadnje študije Battista in Prodani: »Vprašanje ni, ali že-

lezarna sploh onesnažuje, ampak zakaj nadaljuje z onesnaževanjem, potem ko so to evidentirale že številne študije,« pišeta parlamentarca, ki navajata še dokument Arpe iz dne 15. julija 2015, ki pripisuje izvor analiziranih škodljivih prahov ravno škedenjskemu obratu. Bivša tržaška člana Gibanja petih zvezd pa še dodajata: »Čas je, da se opogumijo in ukrepajo tisti, ki nosijo najvišje politične odgovornosti. Dokazov je na pretek, dovolj je odpreti predale, kjer se že vrsto let jalovo kopičijo papirji na račun železarnice.«

Andrej Marušič

TRG SV. ANTONA - Začasna tržnica

Branjevci se pritožujejo zaradi smradu, ki prihaja iz grmičevja

Branjevci na Trgu sv. Antona se pritožujejo nad smradom in nečistočo FOTODAMJ@N

Branjevci in branjevkice na Trgu sv. Antona se pritožujejo nad zanemarjenostjo grmičevja, ob katerem vsak dan postavljajo prodajne mize, na katere naložijo sveže blago. V zgodnjih jutranjih urah so dobesedno preplavljeni s praznimi steklenicami in plastenkami, ki jih ljudje med ponočevanjem odvržejo v grmičevje. Najbolj pa jih moti smrad, ki ga povzroča, kot pravijo branjevci, človeški urin. Še več. Zelo pogosto okrog zelenja najdejo tudi iztrebke, pa ne pasje, mačje ali od drugih živali, ki tavajo med grmičevjem, ampak človeške.

Nad razmerami so ogorčeni prav vsi, ki na Trgu sv. Antona vsak dan ali več dni v tednu prodajajo sadje in zelenjavo. Pritožili so se tudi pristojnim občinskim organom, ki so branjevcem pred dnevi prišlihnilili na kraju samem in se na lastne oči prepirali, da je uriniranje v in ob grmičevju velika težava.

Branjevcem konkretnih rešitev sicer

niso znali zagotoviti, obljubili pa so, da se bo komunalna služba poslej še bolj trudila in zelo natančno čistila to območje. Naj povemo, da nihče od branjevcov ne kritizira izvajanja delovnih dolžnosti komunalnih delavcev, moti jih le, da ti, kot je dejala ena od branjevk, iztrebkov ne odstranijo, ampak jih le posujejo s peskom. Ena od prodajalk je ogorčena: »To je strahljivo, kaj mi tu najdemo v jutranjih urah. Zaostajamo za razvitim svetom. Slabše ne more biti.« Zgražajo se tudi nekateri kupci, ki pravijo, da je pretekli teden, ko je našlo mesto zajela peklenska vročina, tako smrdelo po urinu, da je bilo nakupovanje blaga zelo neprijetno.

In kaj bi pristojni lahko naredili, da bi odpravili omenjene težave? Branjevci menijo, da bi bilo treba območje postaviti pod video nadzor ali pa dosledno izvajati nočne kontrolne obhode. Le tako bi imeli pod nadzorom ljudi, ki ne izbirajo kraja za svoje izločanje. Ob opombi, da so

na tem kraju tako ali tako začasno in da se bodo že konec leta vrnili na Ponteroš, pa smo imeli vtis, da so z zdajšnjo lokacijo branjevci izredno zadovoljni, saj tu bojda beležijo boljši promet. Branjevka, ki prodaja cvetje, je spomnila, da načrti predvidevajo selitev na tisto polovico Ponteroša, kjer se nahaja banka, kar pa je za njih nesprejemljivo. Zakaj? Tam naj bi bili postavljeni soncu od zgodnjih jutranjih ur vse do konca obratovnega časa. Ko pihha, pa bi bili izpostavljeni tako močnim sunkom vetra, da bi bilo normalno delo nemogoče. Po mnenju sogovornikov bi bilo najbolje, če bi ostali tu, kjer so, seveda pod pogojem, da bi začeli bolj skrbeti za red in čistočo, tudi s pomočjo represivnih ukrepov, med katere sodijo globe in kazni. Ali pa, da bi se vrnili na tisti del Ponteroša, kjer so že bili. Ne razumejo arhitekturnih in projektantskih odločitev, po katerih bo Ponteroš okrog fontane nedostopen za branjevece. (sč)

Drevi spektakel v Miramaru

Drevi se v Miramarski park po šestnajstih letih vrača priljubljeni zvočno-svetlobni spektakel (Luci e suoni), ki bo ves mesec avgust v besedi, glasbi in sliki predstavljal življenje Maksimilijana Habsburškega in njegove žene Šarlote. Pred gradom bodo drevi uprizorili dve predstavi, prva se bo začela ob 21. uri, druga pa ob 22.20. Za vsako predstavo, ki jo bodo na tem prizorišču uprizarjali ob avgustovskih ponedeljkih, petkih in sobotah, je na razpolago 200 sedišč.

Koncert orkestra Verdi

Priznani tržaški pihalni orkester G. Verdi - Città di Trieste bo v dveh dneh nastopil na dveh zanimivih prizoriščih. Nocoj ob 21. uri bodo člani orkestra nastopili v seslanskem turističnem naselju Porto Piccolo, v ponedeljek ob isti uri pa na Verdijevem trgu v Trstu. Glasbeniki bodo pod taktirko dirigentke Chiare Vidoni zaigrali repertoar letnemu času primernih sklad. Oba koncerta bosta vstopnine prosta.

Glasba v nekdanji ribarnici

V nekdanji ribarnici se nadaljuje cikel koncertov, ki so del ambiciozno zasnovane prireditve Okus nekega mesta - Trst, prestolnica kave. Danes ob 18.30 bo nastopil duo Simon acoustic blues & Lorenzo Fonda, ki bo ponudil potovanje v akustični rock in blues šestdesetih in sedemdesetih let prejšnjega stoletja. V petek, 7. avgusta, pa bo na tem prizorišču ob isti uri nastopil Emanuele Grafiti, ki se bo predstavil s projektom Life Colours.

Gibanje Svobodni Trst: služenje vojaškega roka v Italiji je bilo nelegalno

Imajo Tržačani, rojeni med letoma 1932 in 1985, ki so bili obvezni naborniki v italijanski vojski, pravico do odškodnine, ker jim te obveze ni bilo treba izpolniti? Gibanje Svobodni Trst je o tem prepričano. Včeraj je tako izročilo prefektinji Franceschi Adelaidi Garufi zahtevo po ukinitvi komisarskih dekretov iz leta 1957, ki so na območju nekdanjega Svobodnega tržaškega ozemlja določili obvezno služenje vojaškega roka v italijanski vojski. Akt je del akcije, ki jo je gibanje novembra lani sprožilo na mednarodni ravni z zahtevo po odškodnini. Pod aktom se je podpisalo 200 proslincev za odškodnino. Organizacija predsednika Roberta Giurastanteja je prepričana, da je Italija od 1. januarja leta 1958 ilegalno in prisilno novačila Tržačane v vojsko. Zapisala je tudi hudo obtožbo, da so nabornikom dajali v podpis belo polo, na kateri so naknadno zapisali, da v italijansko vojsko stopajo prostovoljno. V pismu prefekturi so zapisali, da je Italija leta 2015 uvedla profesionalno vojsko in ukinila obvezno služenje vojaškega roka, a da lahko nekdanje nabornike, mlajše od 65 let, država v primeru vojne ali mednarodnih kriz spet vpokliče v vojsko in jih celo kaznuje, če poziv zavrnejo. Od Garufije zdaj pričakujejo odgovor, ki ga bodo dodali aktom k mednarodni pravdi kot za Italijo obremenilno ali olajševalno okoliščino.

Restavrirani bronasti kip, posvečen Nazariu Sauru

FOTODAMJ@N

Pred Pomorsko postajo so včeraj odkrili restavrirani kip, posvečen iredentistu Nazariu Sauru, ki je umrl 10. avgusta 1916. Bronasti kip je leta 1966 naredil tržaški kipar Tristano Alberti, zob časa pa ga je v zad-

njih petdesetih letih dodobra načel. Vrednost restavratorskih del, za katera je bilo pooblaščen podjetje Mauro Vito, je šest tisoč evrov, strokovna ekipa pa je obnovila tako kip kot tudi kamniti podstavek.

SV. IVAN - Vinicio Capossela o svoji knjigi Il paese dei coppoloni

Ko se znani kantavtor prelevi v pisatelja in začne raziskovati svet svojih prednikov

V osrčju Apeninskega polotoka, v predelu dežele Kampanja, ki mu pravijo Irpinia, se nahaja vas Calitri. Obkrožajo jo griči nevsakdanje okrogle oblike. Domačini jim pravijo *coppoloni*. Slednji predstavljajo izhodišče popotovanja proti arhaičnemu svetu korenin človeštva. Priljubljeni italijanski kantavtor Vinicio Capossela je svoji zadnji knjigi dal naslov ravno *Il paese dei coppoloni* (založba Feltrinelli). Vas Calitri, nedaleč od mesta Avellino, ima zanj poseben pomen, od tu je doma njegov oče. Čeprav se je rodil v nemškem mestu Hannover, se je sem, najprej z družino in nato sam, redno vračal. Irpinia, zaznamovana s celim vrvežem krajanov, se je tesno spojila z njegovim otroštvom. Postala je hkrati simbol prvinske čistosti, časa začetka človeštva.

Vinicio Capossela je tu poleti leta 2006 spoznal novinarja in neustrahovanega popotnika Paola Rumiza. Tu se je začelo tkati njuno veliko prijateljstvo. Kaj vse lahko zaobjema srečanje dveh tako različnih, a v svojosti podobnih umetniških duš, je številna publika lahko spoznala v sredo zvečer, v parku nekdanje umobolnice pri Sv. Ivanu. Večer je potekal v sklopu festivala Lunatico, za katerega skrbita socialni zadrugi La Collina in Reset, umetniško vodenje je zaupano članom eksplozivnega igralskega ansambla Pupkin Kabarett.

Pogovor med dvema umetnikoma je predstavljal pravo poplavo različnih vzdušij: zdaj ironično zbadljiv, trenutek kasneje intimno zaupen, potem pa prežet z razmišljanji o aktualnem času ...Tu pa tam so Caposselo zamabile strune kitare in je epsko pripovedovanje svojih prednikov posredoval tudi preko glasbe.

»Festival popolnoma odraža duh moje knjige. Trst me navdaja z ob-

Vinicio Capossela (levo) in Paolo Rumiz v parku pri Sv. Ivanu

FOTODAMJ@N

čutkom prehajanja mej in še neopravljenih pustolovščin. Počutim se kot doma,« je podčrtal eklektični umetnik. Sodobni čas hitenja in odtujenosti ga navdaja z nemirom, ki ga ne prestando sili v iskanje stikov s pristinim, starodavnim aspektom človeške narave, v katerem še vlada arhetipska mitska atmosfera. To soočenje s kmečkim svetom, tesno spojenim z naravo in predniki, mu omogoča vas Calitri oziroma širše območje okoli nje. Krajani so iz vasi s trebuhom za kruhom začeli odhajati v 50. letih, k neizogibnem hiranju celotne skupnosti je neizprosno prispeval potres iz leta 1980. Kot je poudaril Paolo Rumiz, pa kljub melanholičnemu občutku žalosti, ki ga ta situacija povzroča, zna Capossela še vedno uživati ob preprostih pozitivnih elementih življenja. »Na primer na večerjah, o katerih veš le, kdaj se začnejo, ne pa, kdaj se končajo. Na njih se zbere celotna krajevna skupnost. Ob jedachi in rujni kapljici skupaj pojejo tradicio-

nalne pesmi. Repertoar je z leti narasčal in zadobil kolektivno razsežnost. Ta občutek povezanosti in skupne skrbi za prenos ustne tradicije je nekaj enkratnega.«

To je vzdušje, ki daje pogon številnim nenavadnim likom knjige *Il paese dei coppoloni*: od možaka, ki je prepričan, da je volkodlak, do otrok čevljarjev in kmetov, ki niso več hoteli biti čevljarji ali kmeti. Ali pa številni udeleženci tradicionalnih porok ali obreda zakola prašiča. Tako Paolo Rumiz: »Knjige sem se lotil dokaj skeptično. Potem pa sem se se popolnoma utopil v opisane svetove. Čeprav je star že skoraj 50 let, ima Vinicio bujno domišljijo najstnika.« In res se ti v trenutkih, ko se med pogovorom sanjavo poigrava s klobukom ali kodri svoje brade, kdaj pa kdaj zazdi, da mu oči žarijo skoraj na isti način, kot so žarele, ko je bil še otrok. Morda je tudi v tem razlog, da je Vinicio Capossela tako pronicljiv kantavtor.

Vesna Pahor

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 1. avgusta 2015

PETER

Sonce vzide ob 5.48 in zatone ob 20.35 - Dolžina dneva 14.47 - Luna vzide ob 21.00 in zatone ob 8.14.

Jutri, NEDELJA, 2. avgusta 2015

ALFONZ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,1 stopinje C, zračni tlak 1012,1 mb raste, vlaga 55-odstotna, veter 60 km na uro severovzhodnik, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 21,4 stopinje C.

Lekarne

Do nedelje, 2. avgusta 2015:
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in
od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Giulia 14 - 040 572015, Ul. Costalunga 318/A - 040 813268, Milje - Ul. Mazzini 1/A - 040271124, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 14, Ul. Costalunga 318/A, Ul. Dante 7, Milje - Ul. Mazzini 1/A, Prosek - 040 225141 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Dante 7 - 040 630213.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure.

Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

ARISTON - 21.15 »Birdman«.

CINEMA DEI FABBRI - 17.00, 18.45, 21.30 »Fuochi d'artificio in pieno giorno«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Il fidanzato di mia sorella«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.10, 21.45 »Giovani si diventa«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 20.00 »Il ragazzo della porta accanto«; 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »Ex_Machina«.

KOPER - PLANET TUŠ - 18.40 »Ant-Man«; 16.15 »Ant-Man 3D«; 18.35 »Jurski svet 3D«; 14.15, 18.00, 20.10 »Lažna mesta«; 14.10, 16.00, 18.10, 20.20, 22.30 »Piksli«; 15.50, 18.20, 19.20, 20.45, 22.00 »Razuzdanka«; 14.00 »Spuzi na suhem 3D«; 16.25, 21.10 »Ted 2«; 15.30, 22.20 »Terminator: Genisys«; 21.00 »Vroči Mike XXL«; 15.10, 17.15 »Vrvež v moji glavi«.

LJUDSKI VRT - 21.15 »La teoria del tutto«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.10, 19.50, 22.20 »Babadook«; 20.30 »Ted 2«; Dvorana 2: 16.30 »Jurassic World«; Dvorana 3: 18.30 »Terminator Genisys«; 16.30, 18.15, 20.10, 21.30, 22.10 »Pixels«; Dvorana 4: 16.30, 18.30, 20.30, 22.10 »Spy«; 16.30, 18.20, 20.20, 22.30 »Left behind - La profezia«.

THE SPACE CINEMA - 16.40, 19.05, 21.30 »Pixels«; 19.50 »Pixels 3D«; 16.45, 19.10, 21.35 »Ex_Machina«; 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Kristy«; 17.00, 22.05 »Left behind - La profezia«; 16.40, 21.40 »Spy«; 16.35, 19.10, 21.45 »Terminator Genisys«; 20.00, 22.05 »Babadook«; 19.10 »Ted 2«; 16.30 »Jurassic World«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.20, 22.15 »Pixels«; Dvorana 2: 18.00, 20.10, 22.15 »Ex_Machina«; Dvorana 3: 17.45, 20.00 »Spy«; 22.10 Terminator Genisys«; Dvorana 4: 18.00 »Inchiesta in Carnia«; 20.15, 22.15 »Il ragazzo della porta accanto«; Dvorana 5: 17.45, 20.00 »L'ultimo lupo«; 22.15 »Babadook«.

ZANIMIVA IZKUŠNJA - Tržačanke Maruška, Miriam in Nina so se udeležile pohoda ob 20-letnici pokola v Srebrenici

Marš smrti je postal Marš mira

Na okrog stokilometerskem pohodu od Nezuka do Potočarjev tudi tri tržaška dekleta - Udeležile so se tudi spominske slovesnosti v Potočarjih

Tisoči fantov in moških, ki so julija 1995 taval po gozdovih okrog Srebrenice, so najbrž mislili le eno: kako priti živi iz obroča, ki so ga okrog njihovega mesta stisnile vojaške enote Republike srbske. V tistih vročih julijskih dneh niso vedeli, da bo njihov pohod, ki se je za večino končal na najbolj tragičen način - z nasilno smrtjo - dobil tudi svoje ime. Marš mira. Prav tako niso mogli vedeti, da se bo iz tistega genocida rodil nov pohod z veliko lepšim imenom. Marš mira. Ta vsako leto poveže kraj Nezuk v Občini Sapna z žalostno znameniti Potočarji v Občini Srebrenica. Tako je bilo tudi letos. Med skoraj 12.000 pohodniki in kolesarji, ki so 8. julija krenili iz Nezuka ali se jim pridružili po poti, so bile tudi tri Tržačanke: Miriam Bergagna, Maruška Kapič in Nina Race, s katero smo se pogovorili o tej čustveno in fizično naporni, a najbrž nepozabni izkušnji.

»Udeležbo na maršu so nam priporočile prijateljice iz Trsta, ki so se ga udeležile pred dvema letoma in nam navdušeno pripovedovale o tem, kar so doživele,« pravi Nina, ki je bila že večkrat v Bosni in Hercegovini, marša pa se je udeležila prvič. »Pri-

javile smo se preko spletne strani www.marsmira.org, na kateri smo dobile tudi program marša in odgovore na najpogostejša vprašanja. Do Tuzle smo prišle z avtobusom, od tu do Nezuka pa so nas zapeljali domačini, ki so jih bile spoznale naše tržaške prijateljice. Večina udeležencev je prišla organizirano, v sklopu občine oziroma planinskega društva, prijave pa so bile še možne tudi na startu.«

Marš mira je trajal tri dni. »Hodili smo od srede do petka, vsak dan okrog 30 kilometrov, kar zveni morda stransko, ampak v resnici ni bilo tako hudo. Startali smo zgodaj zjutraj, okrog 18. ali 19. ure pa se ustavili v vsakič novem kampu, ki ga je postavila vojska. Mi smo spale v svojem šotoru, ki smo ga tako kot težjo prtljago vsako jutro natovorile na vojaški kamion, da

Z leve: Maruška, Miriam in Nina med pohodom

nam jih ni bilo treba nositi.«

Pot jih je vodila po gozdu in mimo manjših vasi. »Ljudje so bili zelo gostoljubni, ponekod so nam ženske tudi skuhale kavo, drugje so nas pričakale stojnice s svežim sadjem in drugo hrano. Vsako drugo uro nas je dohitela avtocisterna s pitno vodo. Organizacija se mi je zdela zelo dobra.«

Ker je Marš mira sovpadal z ramazamom, so se predvsem starejši udeleženci med dnem postili ali vsaj skušali jesti čim manj. V taboru je bil vsak večer verski obred, ki so ga odvajali preko zvočnikov.

Koga pa so Nina, Maruška in Miriam srečale na stokilometerski poti? »Veliko mladih naših let, predvsem moških. Veliko je bilo ljudi iz Srebrenice, ki danes živijo v Italiji, Švici in drugih evropskih državah. Spoznale smo na primer Bosanko, ki že dvajset let živi v Sežani, in tržaškega Bosanca, ki trenutno prebiva v Berlinu; prepoznale smo ga po majici, ki jo je nosil - na njej je bil namreč napis univerzitetnega združenja CUS.

Vsi so bili zelo prijazni in gostoljubni z nami, na primer "naš bosanski tata", kot smo preimenovalе prijaznega moškega, ki se je marša udeležil s svojima sinovoma. Marsikdo se je čudil, da smo si želele na marš. Ponašljali so nam: svaka vam čast ... Med njimi so bili tudi taki, ki so med vojno večkrat prehodili isto pot, ženske, ki so v vojni izgubile moža ali bra-

ta. Slišati te zgodbe te nedvomno presune.«

Marš mira se je zaključil v petek zvečer, naslednjega dne, v soboto, 11. julija, so tudi tržaška dekleta prisostvovala komemoraciji in pokopu v memorialu v Potočarjih. »Rečeno nam je bilo, da ženske ne morejo vstopiti na pokopališče in čeprav se je izkazalo, da ni tako, smo obredno sledile z griča nad njim. Naenkrat nas je presenetilo žvižganje in kričanje, leteli so kamni. Del množice je napadel srbskega premierja Aleksandra Vučića, ki je nato z osebniimi stražarji stekel mimo nas. Vzdušje je bilo napeto, morda tudi zaradi hude vročine. Fant v naši bližini se je začel tresti, kričal je: ubili ste mi mamo in očeta ...«

Po slovesnosti je iz Potočarjev proti raznim mestom krenilo na stotine avtobusov. Z enim so se v Sarajevo odpeljale tudi Nina, Maruška in Miriam. V prestolnici Bosne in Hercegovine so si ogledale tudi razstavo o Maršu smrti in srebreniškem pokolu. »Razstavo sem obiskala že lani, tokrat pa sem jo gledala s povsem drugačnimi očmi,« priznava Nina. Očmi nekoga, ki je tudi sam stopal po tistih gozdovih. (pd)

GLASBA - Tudi avgusta bogata koncertna ponudba

Patti Smith se bo poklonila Pasoliniju

Nastopila bo v Vili Manin in Križankah - Jutri na Trbižu 2Cellos

Vse več ljudi se avgusta izogiba počitnic, ker so v tem obdobju letovišča dražja. Ravno zato pa se več število koncertov: v iskanju oddiha in alternative počitnicam, postajajo glasbeni dogodki (nekateri tokrat brezplačni) primerna alternativa lenarjenju med vročimi domačimi stenami.

PATTI SMITH - Avgust se danes začne s koncertom na visoki ravni, saj se v naše kraje vrača ikona ženskega rocka Patti Smith, ki bo nastopila na dvorišču vile Manin v Passarianu pri Coudroipu ob 21.30. Patti Smith ni le pevkica, gre za borko za človekove pravice in tudi za dobro poznavalko naših krajev. Lani je pred videmskim koncertom presenetila s citatom o Pier Paulu Pasoliniju, »veliko revolucionarno dušo«, tako da je bila zbira, komu poveriti čast, da nastopi na nocojšnjem koncertu ob 40. obletnici smrti nepozabnega furlanskega režiserja, dokaj enostavna. Patti Smith in njen bend so se podali na turnejo z naslovom »Perform Horses, 1975-2015«, s katero praznujejo štirideset let nastopanja rokerske kraljice. V sklopu iste turnee bodo jutri (ob 20.30) nastopili tudi v ljubljanskih Križankah. Vstopnice: zlati parter 51,75 €, prvi parter 46,00 €, drugi parter 36,80 €.

2CELLOS - Na Trbižu se nadaljuje No Borders Music Festival, ki bo jutri (ob 21.15 na Trgu Unità) gostil ta čas zelo priljubljeno dvojico 2Cellos. Hrvaško-slovenska par violončelistov (*s katerim bomo v jutrišnji izdaji objavili intervju; op. ur.*) se vse bolj uveljavlja in je v naših krajih že večkrat uspešno nastopil, na mednarodni ravni pa je prepričal tudi zelo uveljavljene svetovne glasbenike, na čelu s sirom Eltonom Joh-

Pevka Patti Smith

nom. Vstopnice: enotna cena 36,80 €.

CREEDENCE CLEARWATER REVIVED - Ciao Luca Festival je najpomembnejši glasbeni dogodek v Gradišču. V mestecu ob Soči, točneje v parku tamkajšnjega gradu, se z njim vsako leto spomnijo na prezgodaj preminulega Luco Zorzenona. V sredo, 5. avgusta, ob 21.30 boste na uvodnem večeru festivala lahko prisluhnili članom skupine Creedence Clearwater Revival. Vstop prost.

I MUSICI DI FRANCESCO GUCCINI - Francesco Guccini se je zaradi starosti umaknil z odrov, na sceni pa ostajajo razne skupine, ki izvajajo njegove uspešnice. Tako so se na primer glasbeniki, ki so ga do zadnjega spremljali, odločili nadaljevati z nastopi. I Musici di Francesco Guccini s pia-

nistom Vincejem Tempero na čelu so torej člani benda, ki so bili kantavtorju ob strani vse do konca kariere. Prisluhnili jim boste v petek, 7. avgusta, ob 21.30 na festivalu v furlanskem Majanu. Edinstvena priložnost, za ponovno snidenje z nepozabnimi L'avvelenata, La locomotiva, Dio è morto, Auschwitz in ostalim Guccinijevimi uspešnicam. Vstop prost.

SPANDAU BALLET - Ko govorimo o zgodovini pop glasbe ne moremo prezreti skupine Spandau Ballet, ki je zaznamovala osemdeseta leta prejšnjega stoletja. V soboto, 8. avgusta, ob 21.30 nam bodo Tony Hadley, Steve Norman, John Keeble, Martin in Gary Kemp v Areni Alpe Adria v Lignanu Sabbiadoro omogočili skok v preteklost s turnejo Soul Boys of the Western World Tour. Kdor je odraščal ob prepevanju pesmi te angleške skupine, se bo tako lahko prijetno spomnil mladostnih let. Cena vstopnic v predprodaji: 57,50 €.

JACK SAVORETTI - Gledališče Miela v Trstu ga je z navdušenjem sprejelo in Jack Savoretti se je odločil za povratek v našo deželo v nedeljo, 9. avgusta, (ob 14. uri!), ko bo v sklopu No Borders Music Festivala nastopil v gorski koči Gilberti na Žlebeh (Sella Nevea). Turnejo Written in Scars vsi glasbeni kritiki zelo hvalijo, Savoretti pa je po mnenju mnogih glasbenik, ki bo čez nekaj let nekaj pomenil na svetovni glasbeni sceni. Vstop prost.

DEAR JACK - Najmlajši (oziroma najmlajše) pa bodo na svoj račun prišli v soboto, 29. avgusta, ob 21.30, ko bodo v Areni Alpe Adria v Lignanu Sabbiadoro nastopili Dear Jack s svojo turnejo Domani è un altro film - il Tour. Skupina je zaslovela z nastopanjem v tv oddaji Amici. Vstopnice: 23,00 € (I.F.)

RAZSTAVA - V Narodnem muzeju Slovenije

Naša Ljubljana

Na ogled so dela preko šestdesetih slikarjev - Razstavlja tudi Klavdij Palčič

Nekatere od razstavljenih slik, spodaj delo Tržčana Klavdija Palčiča

ROŠA

V Narodnem muzeju Slovenije v Ljubljani je na ogled likovna razstava Naša Ljubljana 2015, na kateri triinšestdeset vabljivih likovnih umetnikov iz Slovenije in zamejstva, predstavnikov izselekcijev in tujih slikarjev predstavlja poglede na Ljubljano skozi svoje oči. Avtorji prihajajo iz Slovenije, Avstrije, ZDA, Irana, Italije, Srbije in Hrvaške. Trst je zastopan z deli Klavdija Palčiča ter Piera Conestaba, s Svetega na Krasu pa so na ogled postavljena dela Kristoferja Bogdana Meška.

Vsak izmed umetnikov predstavlja po dve svoji deli. Razstavljene slike so narejene v različnih likovnih tehnikah. Ob razstavi je izšel tudi katalog z reprodukcijami vseh slik, Ljubljano skozi zgodovino pa v spremni študiji predstavlja dr. Damjan J. Ovsec.

Projekt Naša Ljubljana 2015 prireja Kulturno društvo ProAsPro Ljubljana, ki naj bi v prihodnje poskrbel tudi za bogato bero na področju filatelije. Po zatrevanju organizatorja, naj bi bilo namreč v bližnji prihodnosti kar sedemdeset raz-

stavljenih likovnih del natisnjenih tudi na znamkah. S projektom so želeli počastiti celo vrsto obletnic: 70. obletnico osvoboditve Ljubljane in Evrope, 25. obletnico samostojnosti Slovenije, 150. obletnico rojstva arhitekta Maksa Fabianija, ki je v svojem času oblikoval podobo Ljubljane, kot tudi 2000-letnico rimske Emone. Likovna razstava je v prostorih v Prešernovi ulici na ogled do 23. avgusta, vse dni v tednu, od 10. do 18. ure, ob četrtkih do 20. ure. Vstopnine ni.

Roša

TOMIZZEVO DUH

CASUS BELLI

PIŠE MILAN RAKOVAC

Da bi vam ne grenil že tako gorkega življenja, sem vam obljubil lahkotno poletno pisanje. In potem tale EU-CRO-SLO škandal! E alora femo una bonavolta sta guera croato-slovena, no? To bi bila sicer prva vojna znotraj meja EU. Kajti: sporazum Drnovšek-Račan no va, Janša-Sander no va, Pahor-Kosor no va, arbitraž - no va. E cossa va? EU avtoritativno: arbitraž se nadaljuje, Hrvaška ponosno: izstopamo, fora me ciamo ...

No, če sem vam že obljubil spokojno poletje, se bom pa v imenu miru med narodi Slovenije in Hrvaške žrtvoval, da do vojne ne pride. Cioè, zamisel je taka: jaz žrtvujem Ervina Hladnika Milharčiča, Ervin pa mene. Samo, da ne bo vojne! Vse sva se dogovorila, seveda ne po telefonu: če on v dvoboju premaga mene, se Slovenija lahko razširi do Mirne, če pa jaz ukanim njega - »Istra, Trst, Gorica, naša je pravica!« Naša? Čigava? Vero naša hrvačka! Obstaja pa zanamrljiva težavica: Ervin predlaga boks ali rokoborbo. Kar pa ni čisto

fer, on ima dva metra in dva kvintala, jaz, sivi suhec, pa le 180 cm in manj od centa ... Uh, uh, bo treba kakšnega arbitra vprašati, kakšno orožje nama svetuje ...

Torej: mirotvorca, junaka, mučenika in domoljuba sva pripravljena na dvoboj. Ampak, oba z Ervinom pozna tudi nekaj zgodovine, ki pravi, da naj bi Sulejman Veličastni in cesar Karel V. Habsburški menda komaj preprečila že dogovorjen dvoboj krščanskega in turškega vojskovodje, da ne bi vojski zastoj mrli pod Dunajem. Tako tudi midva sprejemava odločitev, da rešiva čast najinih mučeniških narodov. Hrvaškega in slovenskega namreč. Dost' je b'lo judovsko-masonske-komunajzerskih zarot! Tudi viteška sporočila sva si že izmenjala: Ervin mi je poslal fotke super osemnajstkolesnika Patria, ki že hrumi proti Rječini, torej Reka Sloveniji, Sušak Hrvaški. Sam pa sem mu prišepnil strogo varovano državno skrivnost o žaboljudeh, gensko humaniziranih žabah, ki smo jih posejali po piranskem akvatoriju, in ki

s hrvaško turbofolk pesmijo na ustih prozijo nuklearni samomor: za Dom, Domovino in (hrvaškega) Boga.

Tutto va fuch, tudi Piran in Umag. Kako to? Obžalujemo, kolateralna škoda! Ko sva se z novinarskim sobratom glede boja ravno vse domenila, sem se spomnil kako je »oče hrvaškega naroda« Ante Starčević pred 150 leti omenjal »Alpske Hrvate«, nakar Ervin dahne, kako je Plemeniti, Zmago Jelinčič namreč, sinoči potrdil, da so Reka, Kvarner in Istra z otoki že od Valvazorja in na veke vekov integralni del Dežele Kranjske. Kva pa zdej? Hja, novinarja sva, pa še z vsemi žavbami namazana, kljub viteški držbi sva zatorej po skypu soglasno o arbitraži povprašala nekaj nevtralnih avtoritet. Ekskluzivno za vas je tule skrajšan zapisnik:

Merkel: No ja, unsere liebste Croatia. Sa'cu da nazovem Vučića. I Nikolića.

Putin: Čjornomorski flot prihaja v Piranski zaliv (moj medklic: Savudrijsko valo!). Čto skazal?

Nu harašo, in tel Golfo di Trieste! Ruskij Krim ruskaja Istra naša dorogaja!

Renzi: Escludere la Croazia dall' UE! E Lubiana? La Provincia di Lubiana, oviamente.

Orban: Mi doči Reka, nem tudom Ungaro-Croata, samo Magyarorszag!

Vučić: Vi možete slobodno da krenete, sretnemo se na liniji Virovitica-Karlovac-Karlobag.

Nino:Istra-država-v-Evropi-država...

Arbitražno rešitev bi bila z Ervinom zagotovo našla, ko pa sva ravno hotela poklicati še Obama in Ban Ki Moona, je bilo konzultacij z nevtralnimi avtoritetami konec. Preživeli piranski in umaški ribiči so namreč sporočili, da v Piranskem zalivu, ups, Savudrijski vali, ni niti ene same ribice več. Ma kje pa, to so Goldonijeve primorske zdrahe, sva zamahnila, midva bova že vedela, sam sem bil mornariški oficir, Ervin mornar, nemara so se ribe zaradi tropskih vročin le umaknile v globino ... To

da iz dneva v dan hujši alarmi: peškarije v Trstu, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Portorožu, Luciji, Umagu, Novigradu, Poreču so prazne! Kupiš lahko samo zmrznjene kalamare iz Patagonije ... Stvar postaja resna, Hrvaška nemudoma nudi prijateljsko pomoč in pošlje ihtiologe z zagrebskega inštituta Ruđer Bošković. Nak, to pa ne, pravijo na ljubljanskem Jožefu Štefanu. OK, naj pridejo strokovnjaki iz Nizozemske oz. Zimbabveja. In res, ugotovitev je dramatična: od Devina do ustja Mirne rib ni. A Trieste Casa Pound in sfilata: cossa ga de far Trieste col pesce s'ciavo! Proto-komunistični subverzivci odgovarjajo: ampak ribe ne vedo za mejo, poživžgajo se nanjo!

P.S. Na tem mestu, se vam, dragi bralci, opravičujem, ker moram prekiniti: če z Ervinom preživiva, bom nadaljeval naslednjo soboto. STA, HINA in ANSA namreč poročajo, da je Dragonja presahnila in da je prišlo do čudnega pojava, anti cunamija, gigantske oseke. Morje se umika iz Piranskega zaliva ...

Kakorkoli obrnemo slovensko vsajniško gibanje je v zadnjih nekaj letih vsaj posredno poskrbelo za nekatere spremembe na družbeno-politični sceni. Od Maribora proti Ljubljani pa vse do Obale vznikajo različne samoorganizirane skupnosti. Ena izmed zadnje formiranih tovrstnih skupin je Ustvarjalna platforma INDE – U.P.I. Skupina mladih je zasedla in zaskrbotila prostore propadle nekoč uspešne tovarne INDE v Kopru. Del nezadovoljne, kritične in angažirane mladine se na ta način skuša aktivno vključevati v lokalno okolje in s svojim delom prispevati k javnemu dobru. Praviloma gre za neobremenjeno, visoko izobraženo a nezaposleno mladino.

Zgodba tovarne, kot tipična zgodba tranzicijskega obdobja

Zgodba nekdanje tovarne Inde (nasproti bivšega Tomosa) iz Kopra je tipična zgodba postranzicijskega obdobja. V sedaj zapuščeni in propadajoči tovarni so pod pretvezo družbenega vključevanja in integracije več let zaposlovali povečini hendikepirane delavce. Sredi leta 2005 je invalidsko podjetje zaradi hudih finančnih težav prenehalo poslovati. Leto dni kasneje je koprsko sodišče uvedlo stečajni postopek. Za stečaj so se zavzemali zaposleni v Inde saj jim odgovorni v podjetju več mesecev niso izplačevali plač, regresa, nadomestila za prehrano in potnih stroškov. Sodišče je ugotovilo, da je direktor in večinski lastnik Inde Danilo Pines od leta 2000 do sredine leta 2004, prek svojih podjetij Libra in Adastra, matično podjetje načrtno finančno izčrpaval. Po že dobro poznanem vzorcu delovanja je dejavnost primarnega podjetja prenesel na svoje novo podjetje Global Plast. Za kazniva dejanja je bil Pines obsojen. Zgodba podjetja in (ne)zaposlenih je bila s tem zaključena. Inde je zaprl vrata, objekti so z leti propadali in propadli ter postali črno odlagališče smeti ter zbirališče narkomanov. Minulo jesen pa se je skupina mladih odločila za akcijo. V prostorih nekdanje tovarne so do danes očistili in za svoje delovanje opremili prostor, ki sta sedaj namenjena druženju, prostu ustvarjalnemu izražanju, izmenjavi idej in praks, koncertiranju, razstavljanju in podobno. Kot menijo v platformi, je s tem končno tudi v Kopru realiziran eden izmed osnovnih predpogojev svobodnega, nekontroliranega, neprofitnega in nekomercializiranega ustvarjanja, ki ga tu živeča mladina pogreša že vrsto let. Po mnenju aktivistov bi to morala že davno biti splošna praksa, razumljena kot pravica in ne privilegij vsake demokratične skupnosti.

Nova podoba INDE ali Ustvarjalna platforma INDE – U.P.I.

»Že prej smo bili aktivni na številnih področjih. Prav ta zadeva pa je nastala povsem spontano. Želeli smo si prostorov, kjer bi nemoteno delovali. Najprej smo šli pogledati staro porodnišnico v Kopru. Tam so bili prostori v zelo slabem stanju in zato smo se odločili za Inde,« o prvih korakih in nastanku Ustvarjalne platforme INDE – U.P.I. pove Fina (akterje podpisujemo z nadimki- imena in priimki so znani redakciji). Sama akcija zasedbe ali bolje osvojitve prostorov nekdanje tovarne je tako nastala zaradi predolgega in sistematičnega pomanjkanja avtonomnih, neprofitnih in nekomercialnih prostorov na Obali. Skupina mladih se je odločila, da si razpadajoče prostore nekdanjega podjetja za potrebe svojih delovanj uredijo sami. V mesecu oktobru je s čiščenjem in obnovo pričela manjša skupina petih aktivistov. »Sedaj nas je samo v ožjem kolektivu že okoli trideset do štirideset, še enkrat toliko pa je takih, ki pridejo občasno, ko imajo čas ipd. Vsega skupaj nas je okoli sto,« o angažiranju novih simpatizerjev pove Jaga. Aktivisti so s svojim delom v nekaj mesecih že ustvarili osnovne pogoje za neprofitno druženje in ustvarjanje na najrazličnejših področjih.

KOPER - Skvotarji zasedli prostore tovarne INDE

Kako naj bi delovala dejanska demokracija

Tekst: ROBI ŠABEC - Foto: ARHIV INDE- U.P.I.

Kako poteka delovanje oziroma kako se prakticira načelo samoorganizacije

Eden izmed pomembnih vidikov združevanja je zagotovo praksa, s katero aktivisti prakticirajo egalitarno skupinodemokratično odločanje. Temeljni instrument odločanja je skupščina. Čeprav se število udeležencev že bliža številu parlamentarcev Državnega zbora v Sloveniji, saj se skupščin udeleži tudi že preko trideset aktivistov, pa razprave znotraj Inde potekajo po praktično precej drugačnem ključu. Elementa preglasovanja ne poznajo. Prakticira se kolektivni načini pogovarjanja in usklajevanja skupnih interesov, v katerih ni mesta za posrednike ali vodje. Zavedajo se, da je kvaliteta skupščine odvisna od udeleženk in udeležencev, zato je prvo in osnovno načelo, da delujejo nediskriminatorno, ne komplicirajo in ne dolgovezijo. Velja pravilo, da se osredotočijo na razrešitev posameznega problema. Kritiziranje sogovornikov ali sogovornic je povsem nesprejemljivo. Vsak argument nadgrajujejo tako dolgo, da pogovor vodi v sklenitev skupne rešitve. O vsakem predlogu se torej debatira toliko časa, da je pri vseh sprejet splošni konsenz.

»Določena pravila veljajo. Govori eden po eden, dvigneš roko, imamo moderatorje, imamo tudi »parkirišče«, kjer spravljamo ideje, ki še niso pripravljene za realizacijo,« o poteku skupščin pove Fonkl. Vsak izmed članov ima seveda pravico, da predstavi svoj predlog/e, pri tem pa se podzumeva, da je predlagatelj, sicer s pomočjo preostalih članov, predlagano in sprejeto stvar dolžan realizirati. Upravljanje Platforme INDE temelji na gradnji politike »od spodaj v vse smeri« in ne razlikuje med teorijo in prakso.

»Vsi smo bili na začetku skeptični, kako bo to delovalo, a deluje. Tudi sami smo presenečeni, da za enkrat vsa stvar deluje celo zelo dobro,« o poteku skupščin pove Jaga.

Udeleženci tovrstnega odločanja menijo, da je samoorganiziranje način, s katerim si lahko človek povrne (so)odločanje o skupnih stvareh ponovno v svoje roke. Po njihovem mnenju je problem študentskih organizacij, sindikatov, političnih strank, države itd. v tem, da naj bi zastopale posamezne interese, a tega tudi zaradi v osnovi hierarhičnega ustroja ne počnejo, temveč bolj pogosto, delujejo celo v nasprotju z njimi. Mnenja so, da je z udejanjenjem pravice do samoorganiziranja, dejansko mogoče postavljati realne temelje solidarnosti, spoštovanja, avtonomije in demokracije.

Kaj pa težave?

Zaenkrat so težave s katerimi se soočajo mladi znotraj Ustvarjalne platforma INDE – U.P.I., zgolj praktične narave. »Streha nam zamaka, manjka nam žlebov, ki so jih pokradli, ni niti enega kanalizacij-

skega pokrova več, ene kljuke ni več, okvirjev od oken... Vse je pokradeno, praktično ni ničesar več,« o težavah povedo aktivisti. »Tukaj je bilo tudi divje odlagališče smeti. Naši problemi so še vedno steklena volna, azbest in odvržene igle. Še vedno so največji problem elektrika, voda in odvoz odpadkov. Zato zaenkrat zbiramo smeti in jih odlagamo v enega izmed prostorov, saj denarja za plačilo odvoza smeti pač nimamo,« o še vedno perečih težavah pove Fina.

Težave je seveda denar. Aktivisti pri svojem delu namreč odklanjajo kakršno koli financiranje s strani občine ali države. Tudi na ta način skušajo svoje delovanje ohraniti kot neodvisno. Vsa sredstva, s katerimi razpolagajo, zberejo izključno s prostovoljnimi prispevki.

»Tukaj poskušamo eksperimentirati. Nismo v stiku z občino. Na razpise se ne prijavljamo. Skušamo delovati zunaj obstoječih in poznanih kalupov. Pri svojem delovanju želimo ohraniti določeno stopnjo avtonomije. Sredstev iz proračuna pa ne želimo tudi zaradi preprostega dejstva, saj ne želimo izgubljati časa z dokazovanjem za kaj in kako smo sredstva porabili. Vsakdo lahko pride in pogleda,« pove Fina.

Ob tem velja poudariti, da aktivisti s svojim načinom delovanja različnih oblik sodelovanj nikakor ne izključujejo. Zadovaljni so, da v krajnji skupnosti Olmo-Prisoje poizkušajo njihovo akcijo in jih pri njihovem delu podpirajo.

Nekateri večji dogodki in mednarodna sodelovanja

Aktivisti se z organizacijo dogodkov resneje ukvarjajo zadnjih nekaj mesecev. V tem času so INDE obiskali amsterdamski skvotarji / aktivisti, ki so predstavili skvotersko sceno v Amsterdamu in na Nizozemskem. Gostje so jim predstavili svoje zadnje akcije, ki se med dobro organiziranimi skupinami na Nizozemskem izvajajo tedensko. Navkljub zakonski prepovedi je pri njih zasedanje praznih objektov (hiše, tovarne, stolpi, cerkve, ...) še vedno ak-

tualno. Na Nizozemskem namreč velja pravilo, da v kolikor je neka nepremičnina prazna in propada vsaj leto dni, jo je glede na trenutno ustavo možno zasedati. Po obisku kolegov iz Amsterdama so teden dni posvetili problematiki izbranih. V tem sklopu so predstavili Stojana Bubanja, ki velja za eno izmed centralnih figur v borbi za pravice izbranih na Obali. Številna publika, ki se je udeležila razprav je najbrž eden izmed pokazateljev, da je širša debata o izbrisu tudi na tem koncu Slovenije še kako potrebna. Enega izmed večerov so posvetili spominu na preminulega Emsa Šabića, ki je bil eden izmed začetnih članov kolektiva Alternativa obstaja, bil predsednik društva HUM na Fakulteti za humanistične študije, član kolektiva Collegium Artium in član kolektiva Akademsko gibanje Valerija Šabića. Le nekaj dni, preden je sklenil svojo življenjsko pot, je v skvotu Upi Inde izvedel svoj zadnji javni dogodek-okroglo mizo o izkoriščanju »invalidov« v dotičnem prostoru in v družbi na splošno.

V spomladanskem času so skupaj z Borutom Jermanom in njegovo diplomsko nalogo »Premisliti samoupravljanje« premišljali prav o fenomenu samoupravljanja. Filmski večer so postali že tradicionalni in potekajo vsak tork. UPI je v začetku meseca julija podprl tudi Obalno društvo proti mučenju živali, kateremu so Mestna občina Koper in preostale obalne občine nepravično prekinile pogodbo upravljanja z zavetiščem za živali. S tovrstnimi podporami skušajo med drugim tudi opozarjati na krivice, ki se dogajajo številnim neprofitnim organizacijam, društvom in posameznikom. Aktivni so tudi na področju sodelovanja s podobno mislečimi skupinami v sosednjem Trstu. Eden izmed aktualnih projektov je tudi zato bil prevod spletne strani v italijanski (in angleški) jezik, ki so ga realizirali prav v zadnjih mesecih. V vsem tem času so organizirali tudi več skupščin, na katerih so podali številne predloge in ideje. Na enemu izmed srečanj je bil med drugimi podan predlog, ki je med udeleženci požel precej navdušenja. Že v bližnji prihodnosti naj bi v njihovih prostorih zaživela ljudska kuhinja, s katero bodo skuša-

li redno zagotavljati solidarnostne obroke hrane. Ustvarjalna platforma INDE – U.P.I. namerava tudi v bodoče s svojim delovanjem javnosti ponuditi vsaj del tistih vsebin, ki v družbi praviloma ostajajo prezrte oziroma potisnjene na stranski tir.

Vizija Ustvarjalne platforme INDE – U.P.I.

V kolikor pogledamo v preteklost je samo v zadnjih desetletjih na Obali obstajalo precejšnje število alternativnih prostorov. Dasiravno so tovrstni centri in samonikla prizorišča pomemben del mladinskega polja alternativne scene, kot tudi kulture kot take, pa je njihov rok trajanja praviloma vedno bolj ali manj omejen (Šoto Klub pod Belvederjem, Mi-Klub in MUKI v Izoli, Loka v Strunjanu, MKC v Kopru...). Aktivisti združeni znotraj Ustvarjalne platforma INDE – U.P.I. se tega dejstva dobro zavedajo. Tudi zato skušajo delovati po drugačnih principih. Problem podobnih predhodnih asociacij vidijo v preprostem dejstvu, da so praviloma vsi bazirali na hierarhiji vodenja, sloneči na določenih posameznikih, predsedstvu ali ožjem odboru. Ko se ideje le teh izčrpajo, izgubi udarno moč in postanejo lahek plen občinskih ali državnih institucij, katerih delovanje pa je po definiciji reakcionarno in usmerjeno v ohranjanja status quo družbene pozicije.

»Zavedamo se, da ne delujemo legalno, saj to tudi ni naš namen. Tudi se ne nameravamo pravno formalizirati. Konec koncev se dobro ve, da delamo v neko širšo družbeno korist, kar nam povsem zadostuje. Prav mogoče je, da nas bodo iz teh prostorov že kmalu pregnali. Vse do takrat pa bomo skušali s svojim delovanjem vsaj malo pod vprašaj postaviti tudi razne pravne akte, zakone ipd., ki po nekih splošnih etičnih merilih zagotovo ne pomenijo prav dosti. Mi ne rabimo papirja, da delujemo v javnem interesu, mi to vemo in zato bomo na tej svoji poti nadaljevali tudi v prihodnje,« vizijo koprskе avtonomne cone, ob pritrjevanju ostalih, sklene Fina.

ŠTANDREŽ - Predsednik družbe SDAG o prihodnosti tovrnega postajališča

Preporod bo »hladen«

Preporod tovrnega postajališča v Štandrežu, ki ga upravlja družba SDAG, je v veliki meri odvisen od prenovitvenih del, za katere imajo na voljo skoraj devet milijonov evrov osimskih sredstev. Upravitelji tovrnega postajališča največ pričakujejo od obnove hladilnih komor, za kar imajo na razpolago 4,5 milijona evrov, medtem ko bo 4,4 milijona šlo za splošno tehnološko posodobitev tovrnega postajališča in za njegovo prilagoditev novim varnostnim in protipožarnim predpisom.

»Potem ko smo z goriško občino rešili težave zaradi najemnine, gledamo na prihodnost z optimizmom, saj se zdaj lahko nadaljuje postopek za koriščenje devetih milijonov evrov osimskih sredstev. V uradnem listu bo te dni objavljen izvršni načrt, s čimer se začne postopek za izvedbo javne dražbe za izbiro izvajalca prenovitvenih del,« po-

jasnjuje Giampaolo Ristits, predsednik družbe SDAG, ki jo je goriška občina ravno pred nekaj dnevi s svojimi ukrepi rešila pred stečajem. Med zadnjim zasedanjem občinskega sveta je večina obločilni pomoči leve sredine podaljšala za petletno obdobje koncesijo za upravljanje tovrnega letališča in znižala njegovo najemnino s 400.000 na 50.000 evrov. Poleg tega so občinski svetniki sprejeli tudi sklep, s katerim so dokapitalizaciji družbe SDAG namenili poldrugi milijon evrov.

»Nekaj denarja iz osimskih sredstev smo vložili v gradnjo avtoceste, saj je goriška občina lastnik njenih zadnjih petsto metrov; zdaj bo na vrsti prilagoditev celotnega kompleksa varnostnim in protipožarnim predpisom, ki jih je treba spoštovati za pridobitev ustreznega dovoljenja. Poleg tega polagamo velika upanja v namestitve novih hladilnih

komor, ki bodo nadomestile 25 let stare hladilnike. Tako v Italiji kot v Sloveniji narašča povpraševanje po uporabi hladilnih komor, saj je zmrznjenega blaga vse več; ker nikjer v bližini ne razpolagajo s takšnimi hladilnimi komorami, kakršne bodo naše, smo prepričani, da nam bodo omogočile kakovostni skok,« poudarja Ristits in napoveduje, da bodo prenovili in bolje tehnično opremili tudi parkirišča, na katerih postajajo tovarnjaki. »Posebno pozornost bomo namenili varnosti in dobremu počutju voznikov. Na tovrnem postajališču že imamo vulkanizerja, mehanika, bar, Wi-Fi...,« pravi predsednik družbe SDAG in poudarja, da bodo z osimski sredstvi okrepili tudi sistem za videonadzor. »Šoferji bodo po zaslugi posnetkov varnostnih kamer lahko v živo nadzirali svoje tovarnjake tudi preko mobilnega telefona,« zaključuje Giampaolo Ristits. (dr)

Giampaolo Ristits ob fotografiji tovrnega postajališča

GORICA - Odbor občanov še ni zaustavil tovrnjakov

Na ulico proti orjakom

Kolute jeklenih žic in hlode vozijo iz Solkana na Videmsko - Nočno parkiranje tovrnih vozil v mestu je treba prepovedati

Odbor občanov iz goriške severne mestne četrti napoveduje nadaljevanje mobilizacije proti tovrnjakom s protestnim sprevodom po mestnih ulicah in išče pomoč za rešitev težav tudi pri družbi SDAG.

S predsednikom družbe Giampaolom Ristitsom sta se včeraj srečala Luciano Candini in Guglielmo Jug, ki v imenu odbora opozarjata, da je stanje v Svetogorski četrti in Škabrijelovi ulici nezno; po njunih besedah po goriški severni mestni četrti vsak dan vozi med 80 in 90 tovrnjakov, ki so večinoma natovorjeni s hlodi in koluti jeklenih žic. »Prevozniki so zaprosili za dovoljenje za vožnjo po goriških mestnih ulicah; ker gre za podjetja iz Vidma, so prošnje naslovili na videmsko pokrajino, ki je nato v postopek vključila goriško pokrajinsko upravo. Slednja je ravno 4. junija letošnjega leta dovoljenje za vožnjo po goriških mestnih ulicah podaljšala za dvanajst mesecev,« pravi Jug in pojasnjuje, da vozijo tovarnjaki s hlodi iz Solkana po Svetogorski ulici in zatem po ulicah Orzoni in Don Bosco, čez pevmski most proti Ločniku in zatem proti Vidmu. »Tovarnjaki s koluti jeklenih žic uberejo drugo pot; iz Svetogorske ulice zavijejo v Ulico Scodnik, zatem nadaljujejo svojo pot po ulicah Brass, Leopardi, Leoni, Lungo Isonzo Argentina in se zatem po Majnici peljejo proti južni Furlaniji,« pojasnjuje Jug, po katerem bi težave rešili tako, da bi vlaki nadaljevali svojo pot do intermodalne ploščadi štandreškega tovrnega postajališča, kjer bi tovore naložili na tovarnjake.

Predstavnika odbora iz severne mestne četrti opozarjata tudi na številne tovarnjake, ki

so ponoči parkirani po mestu. Njihovi šoferji se zjutraj odpravljajo na pot v zgodnjih urah in s hrupom motijo stanovalce sosednjih hiš, marsikateri med njimi pušča za sabo tudi odpadke. »Na našem koncu je vsak dan nekaj tovrnjakov parkiranih v obrtni coni pri "kazermatah", več jih je tudi ob Ulici Caprin, saj se je v eno izmed sosednjih ulic pred kratkim preselilo slovensko prevozno podjetje,« pravi Candini, ki je prepričan, da mora k reševanju zadeve prispevati občina s svojimi redarji. »Pred glavnim pokopališčem ni več niti enega tovrnjaka; tudi v ostalih predelih mesta jim je treba prepovedati parkiranje in jih zatem usmeriti na parkirišče štandreškega tovrnega postajališča,« še poudarja Candini.

Predsednik SDAG-a Ristits zagotavlja, da so na razpolago za reševanje težav; po njegovih besedah je parkiranje pri njih zelo poceni, vendar po vsej verjetnosti večina tovrnjakarjev tega ne ve. »Prvi dve uri parkiranja staneta dva evra, zatem je za vsako uro treba plačati 30 centov. Osemurni postanek stane le 3,80 evra, pri čemer imajo šoferji na razpolago tuše, stranišča in brezplačno Wi-Fi povezavo. Poleg tega s sistemom videonadzora poskrbimo tudi za varnost,« poudarja Ristits, medtem ko Candini in Jug pojasnjujeta, da je njun odbor zbral že preko tisoč podpisov proti tovrnjakom.

»Z mobilizacijo bomo nadaljevali. Septembra smo pripravljeni poostriiti protest, priredili bomo sprevod po mestnih ulicah in glasno opozarjali na težave, ki jih povzročajo tovarnjaki,« poudarjata Luciano Candini in Guglielmo Jug. (dr)

Tovornjak v Svetogorski ulici

GORICA-NOVA GORICA-ŠEMPETER - Predlog zveze Legambiente

Čezmejni okoljski forum

»Okoljske vozle moramo reševati skupaj - Občane je treba vključevati v sprejemanje odločitev«

Gorico, Novo Gorico in Šempeter-Vrtojbo združijo številni okoljski vozli. Livarna in Koren sta že stari težavi, v zadnjih letih so se jim pridružile številne antene za mobilno telefonijo, ki so jih postavili ob državni meji; da ne govorimo o novih prometnih tokovih in tovrnjakih v severni goriški mestni četrti, o katerih obširno pišemo ravno na tej strani. Na skupne okoljske vozle opozarjajo člani iz zveze Legambiente, ki so prepričani, da je treba težave reševati skupaj. V zadnjih dneh so se po njihovih besedah v severnem delu Gorice spet pojavile neprijetne vonjave, ki nastajajo med industrijskimi proizvodnimi procesi. Iz zveze Legambiente opozarjajo, da se na svetovni in evropski ravni že le-

ta govori o vključevanju občanov v sprejemanje odločitev, ki zadevajo okolje. »Jasno je, da je treba imeti v skupnem območju med Gorico, Novo Gorico in Šempetrom-Vrtojbo skupno vizijo; še zlasti je to pomembno, če si prizadevamo za čim večjo integracijo celotnega območja,« poudarjajo okoljevarstveniki, ki so zato prepričani, da bi morale tri obmejne občine skupaj ustanoviti čezmejni forum Agende 21. Tovrstna ustanova bi po njihovih besedah postavila v stik krajevne uprave, občane, združenja in druge nosilce interesov. Predsednik goriške zveze Legambiente Luca Cadez je prepričan, da lahko k reševanju težav prispeva tudi Evropsko združenje za teritorialno sodelovanje, ki naj skupaj

z drugimi sogovorniki omogoči ravno občanom, da sodelujejo pri sprejemanju odločitev, vezanih na okolje in prostor. Cadez je prepričan, da je najprej treba skupaj vzeti v pretes okoljske težave v vseh treh občinah; posebno pozornost je treba nameniti kakovosti zraka, onesnaževanju voda in tal, proizvodnji odpadkov, uporabi električne energije...

»Zveza Legambiente vsako leto izračuna, kolikšen je okoljski vpliv glavnih mest 103 italijanskih pokrajin. Zanimivo bi bilo opraviti tovrstno analizo tudi v treh goriških obmejnih občinah, saj bi tako lahko primerjali rezultate posameznih občin med sabo in bi imeli odlično izhodišče za nadaljnje delo,« poudarja Luca Cadez.

NOVA GORICA

Nov razpis za direktorja Stanovanjskega sklada, nepravilnosti v delovanju

Zaradi prenehanja mandata dosedanja direktorici novogoriškega Stanovanjskega sklada Nataši Leban bo na njenem mestu do zaključka razpisa in do izbire novega direktorja podpredsednik nadzornega sveta sklada Radivoj Erzetič, je sklenil župan Matije Arčon. Mestna občina je nov razpis za izbiro direktorja sklada že objavila, rok za prijavo poteče 19. avgusta. To je že drugi zaporedni razpis, izbirna komisija namreč med prijavljenimi v prvem razpisu ni izbrala nikogar.

Novogoriški mestni svetniki so sicer na aprilski seji sklenili, da opravijo revizijo dela poslovanja Stanovanjskega sklada. Zanimivo jih je predvsem izvajanje javnih naročil med letoma 2011 in 2014, pregled najemnih pogodb za neprofitna stanovanja s podarkom na obračunu najemnin ter finančno-pravni pregled prodaje nepremičnine v Rožni Dolini. Na nepravilnosti pri izračunu neprofitnih najemnin so že nekaj časa opozarjali tudi najemjemalci. Revizorka iz Inštituta za javno finančno pravo je ugotovila številne nepravilnosti in podala priporočila za njihovo odpravo.

RONKE - Občina obljublja začetek načrtovanja mreže kolesarskih stez

Kolesarjem neprijazni

»Ostanki« steze v Ulici San Lorenzo

Ronke so kolesarjem skrajno neprijazna občina. Kolesarskih stez skoraj ni, kar pa jih je, so kratke in odseki niso povezani med sabo, tako da so steze neuporabne, kolesarji pa prepuščeni na milost in nemilost voznikov.

Problema se zavedajo tudi krajevni upravitelji. Že pred časom so napovedali, da bodo poskrbeli za ureditev novih kolesarskih stez, svojo obljubo pa končno začnejo uresničevati. Ronški občinski odbornik Gianluca Masotti napoveduje, da bodo pred koncem poletja izbrali izvedenca, ki bo pripravil načrt za mrežo novih kolesarskih stez. »Tudi v Ronkah bomo končno dobili nove kolesarske steze in peš poti, ki jih bo treba povezati z že obstoječim omrežjem v sosednjih občinah,« pravi Masotti. Ravno pred kratkim so v Ronkah ukinili krajšo kolesarsko stezo v Ulici San Lorenzo, tako da kolesarji na občinskem ozemlju lahko računajo le na nekaj metrov cestišča v Ulici Brechi in na kolesarsko stezo ob povezovalni cesti med letališčem in pokrajinsko cesto št. 19 za Gračevo.

V Ronkah se o novih kolesarskih stezah razpravlja že leta, vendar se z besed še ni prešlo na dejanja. Pred enim letom je občinski svet odobril resolucijo, ki je zadevala gradnjo parkirišča za motorje in kolesa. Z resolucijo, ki jo je predložil občinski svetnik liste Insieme per Ronchi Mauro Benvenuto in jo je podprla velika večina svetnikov, so pozvali občinsko upravo, naj preveri, koliko parkirnih mest za kolesa in motorje je v središču Ronk in kje najbolj potrebujejo nova. Po enem letu se nič ni premaknilo; ravno tako neuspešen je bil poskus zveze ACLI, da spodbudi razpravo o prometu in kolesarskih stezah.

»Pred časom sem se odpravil pred šolo Leonardo Da Vinci, da bi preštel, koliko je tam parkiranih koles. Našel sem jih 27, čeprav nižjo srednjo šolo obiskuje 234 otrok. V parkirišču pa je bilo zraven koles parkiranih sedemdeset avtomobilov. Že iz teh podatkov lahko ugotovimo, kako tuja je naši mladini vožnja s kolesom po našem mestu,« pravi predsednik krajevne sekcije zveze ACLI, Fiorenzo Boscarol. Poleg ureditve kolesarskih stez se v Ronkah morajo očitno lotiti tudi vzgoje mladih kolesarjev.

Podgorsko krajevno tablo prekrilo razraslo vejevje

Skrita tabla

BUMBACA

Krajevno tablo pred začetkom Podgore prekriva razraslo rastlinje, tako da je malodane nevidna, zaradi česar se domačini upravičeno razburjajo. Nekateri med njimi so celo pomislili, da table ni več - tako dobro je skrita! - in svoje ogorčenje zaupali spletnim forumom. Občina, ki je dolžna odpraviti takšno zanemarjenost, pa ni še mignila prsta.

Med razburjenimi je goriški občinski svetnik Walter Bandelj, sicer zadnji predsednik podgorskega rajonskega sveta, ki so ga skupaj z ostalimi ukinili leta 2012. Na Facebook profilu je objavil fotografijo »pogrešane« krajevne table, ki jo je pospremil s polemičnim sporočilom za goriškega župana Ettoreja Romolija; fotografijo je poslal tudi časopisu - ravno tako s polemičnim pripisom. »Bivša občina Podgora za župana Romolija ne obstaja! Rajonski svet pa je žal bil ukinjen! Zahvaljujemo se slovenski komponenti Demokratske stranke in občinskemu svetniku Davidu Peterinu,« je v sporočilu za javnost zapisal Bandelj.

GORICA - Kolesarski vodnik

Brda primerljiva toskanski krajini Ali pa obratno ...

Izšel je kolesarski vodnik po Brdih, ki so ga pred kratkim predstavili v goriški knjigarni LEG. Založnik Ediciclo Editore je izdal tudi slovensko inačico. Avtor Paolo Marcolin je v pogovoru s časnikarko Sabrino Vidon okviril nastajanje knjige in svoje izkušnje ter kolesarska čutenja. Posegi so potekali brez mikrofona in v pogovoru, ki je spominjal na šepetajoče kramljanje. O tretjem udeležencu ni kaj pisati, saj se ni dal prepričati, da bi spregovoril glasneje. Za razliko od prve predstavitve v Krmini, ki je bila tudi tržno zelo uspešna, se je v Gorici zbrala le desetina oseb, ki pa že na pogled generacijsko ne sodi v populacijo, ki bi uporabljala gorska kolesa.

Izdajo vodnika je omogočilo krminsko socialno združenje, ki uveljavlja etične finance, kritično potrošništvo in sonaravni turizem. V pripravi je knjiga o briških šegah in navadah, za katere naj zvedo in jih spoznajo tudi kolesarji. Zraven seveda spada tudi krajevno obarvana prehrana, za katero pa je vprašljivo, ali je sploh ena izmed osnovnih zanimanj uporabnikov koles, navadnih in gorskih. Kolo pa vsekakor omogoča drugačno, pristnejše doživljanje okolja z možnostjo opazovanja rastlinja, krajine, gradenj in prostorskega urejanja okolice naselij. Brda so primerljiva toskanski krajini. Mi dodajamo, da je lahko tudi obratno! Pokrajina med Krasom in Julijci, s Sočo in Idrijo je resni-

čno vredna ogleda in spoznavanja.

V nadaljevanju opisov je poleg navedbe devetih smeri in povezovalne desete, ki meri 130 kilometrov, ter napovedi kolesarske povezave, ki bo potekala od Dunaja do Gračeve, sledilo nekaj patetike v zvezi s pustolovščino, ki naj bi jo nekoč predstavljalo podajanje v Brda, ko so »brkati graničarji« zahtevali prepustnice od vseh, ki so si upali čez mejo (sic!).

Nič manj slikovito je sledil opis izleta v okolico Postojne, ko sta italijanska kolesarja (vsi so notorično nevešči angleščine, kaj šele slovenščine!) prikolesarila na območje Počka, znanega vežbališča in strelišča prej JLA in sedaj Slovenske vojske, ki se pogosto poslužuje ameriških inštruktorjev (sovjetski so svoj posel zaključili leta 1948 po zgolj treh letih vmešavanja, op. pisca). Padla sta v manevrski prostor bojno opremljene enote. Skratka, tam čez mejo se dogajajo neobičajne in adrenalinske zadeve. Pa sem se spomnil med poslušanjem, kako smo pred štiridesetimi leti, med drugim zaključkom Slovenske transverzale, kljub neobveznemu žigu Sv. Trojice nad Počkom, ki za tuje državljane ni bil predviden, družinsko šli na tisti vrh med manevri tankovske enote JLA. Ljudska armada pač, zato nas ni nihče legitimiral ...

Z zamikom štirih, petih desetletij doživljajo someščani in sozdržavljeni krajino,

S kolesom po Brdih

Ljudi, dogajanja, ki jih predmejski Slovenci nosimo v DNK. Končno, a stare pomanjkljivosti in odmišljanja si morajo pripisati zgolj sebi oziroma svojim staršem in vzgojiteljem ter političnim vodstvom.

Sledilo je še nekaj pedagoško obarvanih priporočil o čutaricah in dehidraciji, o upoštevanju vremenskih napovedi, o obvezni čeladi od otroških let dalje, o nujnosti nadomestne zračnice. Tu je še psihološki vidik kroženja s kolesom, ko se lahko na poti človek osredotoči na svoje misli, čustvene povezave in odnosom s sopotniki. Skratka, abeceda za vse, ki se podajajo na večurno potepanje na prostem. Planinstvo te zadeve pozna že dve stoletji.

Aldo Rupel

GORICA - Priznanje

Poleg Katoliške knjigarne še LEG

Katoliška knjigarna na Travniku

Knjigarna LEG na Verdijevem korzu

Pred dobrima dvema tednoma smo objavili vest, da je generalna direkcija za knjižnice in kulturne ustanove pri rimskem ministrstvu za kulturo vpisala Katoliško knjigarno iz Gorice v seznam zgodovinskih knjigarn v Italiji. V isti seznam je bila vključena tudi knjigarna Libreria Editrice Goriziana (LEG) z Verdijevega korza. Le-ta je sicer krepko mlajša od slovenske knjigarne, saj sta jo pod današnjim imenom odprla leta 1982 Federico in Adriano Ossola, ki pa sta podedovala knjigarno očeta Giorgia, ustanovljeno leta 1964 v Morellijevi ulici. Adriano Ossola je obenem založnik in »duša« festivala eStoria, medtem ko se je brat Federico posvetil bibliofiliji in knjižnemu antikvariatu.

Z vpisom dveh knjigarn, ki imata zgodovino in posebne zasluge, je Gorica v deželi dosegla primat, saj Pordenona v seznamu ni, Videm zastopa le knjigarna Einaudi, Trst pa knjigarna Saba. Katoliška knjigarna je sicer najstarejša knjigarna v FJK: ustanovljena je bila leta 1910, od leta 1930 ima sedež na Travniku, pred tem pa ga je imela v Gosposki ulici.

Priznanje za obe knjigarni je iz Rima prišlo na priporočilo ravnatelja goriške državne knjižnice Marca Menata, ki pravi, da vpis v ministrski seznam prinaša prestiž tudi Gorici. V seznam bi sedaj sodila še knjigarna Faidutti iz Ulice Oberdan, ki je bila ustanovljena leta 1952.

RONKE - Po zaključku upravnega postopka na vrsti razpis dražbe

Gradnja intermodalnega pola bližja

Investicija je vredna 12,7 milijona evrov - Senatna komisija za prevoze je vključila ronško letališče v seznam 38 italijanskih letališč nacionalnega interesa

Zemljišče nasproti letališča, kjer bodo gradili intermodalni pol

Predstavniki dežele Furlanije Julijske krajine, občine Ronke, družbe italijanskih železnic Rete Ferroviaria Italiana (RFI) in družbe Aeroporto FVG so včeraj podpisali dodatni akt h konvenciji z dne 29. septembra 2011, ki ureja postopek za pripravo predhodnega načrta za intermodalni pol pri ronškem letališču. Konvencija določa pristojnosti družb Aeroporto FVG in RFI, ki sta naročnici nove infrastrukture. Na osnovi podpisanega akta bo družba Aeroporto FVG lahko povabila k predstavitvi finančne ponudbe za izdelavo načrta in izgradnjo intermodalnega pola podjetja, ki so jih izbrali med tistimi, ki so izrazila interes, da bodo sodelovala na

dražbi. Ta postopek bo privedel do izbire izvajalca del, in sicer na podlagi najbolj ugodne finančne ponudbe.

Podjetja bodo morala vložiti svoje ponudbe z dokončnim načrtom infrastrukture v roku 60 dni. Podjetje, ki bo predstavilo najbolj ugodno ponudbo, bo po koncu dražbe moralo v roku 45 dni pripraviti izvršni načrt za izvedbo prvega sklopa del, ki je v celoti financiran; za dela bo izvajalec imel na voljo 428 dni. Investicija je vredna 12,7 milijona evrov.

Da je načrt intermodalnega pola sedaj prijemljivejši, je včeraj poudarila predsednica deželne vlade Debora Seracchiani. »S sodelovanjem dežele ter le-

tališke in železniške družbe smo končno prišli do zaključka upravnega postopka, ki bo privedel do razpisa dražbe za gradnjo intermodalnega pola. To je razlog za zadovoljstvo,« je izjavila predsednica in izpostavila vlogo dežele: »

Gradnja intermodalnega pola, ki pomeni konkreten korak na poti ovrednotenja že obstoječih strateških infrastruktur v deželi, je časovno bližja. Senatna komisija za prevoze je pravkar vključila ronško letališče v seznam 38 italijanskih letališč nacionalnega interesa. Ko bo intermodalni pol dograjen in predan namenu, bo to še dodatna potrditev državnega ranga letališča v Ronkah.«

450-LETNICA DVORNE JAHALNE ŠOLE NA DUNAJU

Za jezdece na bojnem polju je bil konj včasih tudi življenjskega pomena

Španska dvorna jahalna šola na Dunaju je eden izmed edinstvenih zavodov na svetu, ki je vse do danes ohranil tradicijo španske dresurne šole ki se je v preteklih stoletjih razvila na temeljih dresure konj za bojne namene. Sedež te elitne inštitucije se nahaja v samem središču cesarskega mesta, na Mihaelovem trgu. Letošnje leto je za jahalno šolo jubilejno leto, saj praznuje 450. obletnico svoje ustanovitve. Začetek praznovanj je zaznamoval veliki dogodek "Fete Imperial" ki se je odvijal v mesecu juniju. Ob tej priložnosti sem povabil na intervju vsestranskega zgodovinarja in politologa grofa Lorentza Gudenusa.

Zakaj se je tradicija te šole ohranila vse do danes?

Obstaja vrsta prepletenosti, zaradi katerih je dvorna španska jahalna šola na Dunaju preživela vse do današnjih dni:

- omenjena ustanova ni bila nikoli militarni usmerjena ampak je od same svoje ustanovitve do konca monarhije spadala pod upravo cesarskega dvorca Hofburg. Ob ustanovitvi prve Avstrijske republike je parlament potrdil obstoj jahalne šole, verjetno, da bi nekako "zaščitil" bogato dediščino in tradicijo monarhije;
- obstajata samo dve zgodovinski jahalni šoli, to sta jahalna šola "Das cadre noire" v Franciji in dunajska dvorna jahalna šola;
- tretji razlog pa izhaja iz turističnih razlogov, saj so takoj opazili, da beli konji navdušujejo obiskovalce mesta.

Mnogi se sprašujejo, zakaj nosi šola naziv "Španska" jahalna šola...

Španska jahalna šola, ki še iz preteklosti velja za najbolj elitno jahalno šolo v Evropi je pridobila tako ime v obdobju vladanja cesarja Karla V., ki je poleg avstrijskega cesarstva vladal tudi Španiji. Dunajska jahalna šola je poleg drugega tesno povezana z arabsko jahalno tradicijo. Veščina bojevanja na posebej izučeni konjih so najbolj razvili v Španiji. Od tu tudi izhaja ime »španska jahalna šola«.

Danes Lipicanci v glavnem nastopajo pred publiko obiskovalcev in turistov, ki obiščejo avstrijsko prestolnico. Katera pa je bila njihova naloga v preteklosti?

Ja res je, v časih, ko so obstajali še vitezi in viteštvo, je konj veljal za najpomembnejši element vitezov. Za jezdeca na bojnem polju je bil konj, ki je obvladal piruete, menjave galopa, stranhode in ostale elemente, včasih tudi življenjskega pomena.

Graf Lorentz Gudenus

Kakšno vez je imela dunajska jahalna šola z vladarsko hišo habsburžanov?

Kot že povedano, je obstajala zelo tesna vez med avstrijsko cesarsko hišo in špansko jahalno šolo. Tale elitna vez je dajala jahalni šoli še večji ugled.

Dobro se spominjam, da sem kot otrok imel priložnost osebno spoznati še zadnjega ravnatelja cesarske in kraljeve španske dvorne jahalne šole na Dunaju; to je bil grof Van der Straaten, ki ima poleg drugega direktne potomce ravno v Italiji.

Zanimivo je tudi to, da so pokriti prostori jahalne šole med zimskih obdobjem bili rezervirani v glavnem samo za člane cesarske družine.

Tudi nekateri kraji v okolici Trsta se lahko ponašajo, da so pripomogli k zgodovini dunajske jahalne šole, na primer če pomislimo na Lipico...

Pomembnost dunajske jahalne šole in lipičancev nasploh je bila na ozemlju monarhije vedno zelo uveljavljena; zaradi tega so med obdobjem mo-

narhije ustanovili na ozemlju dednih kronskih dežel kar nekaj cesarskih kobilarn. Ena izmed najpomembnejših kobilarn je seveda Lipica, ki je med drugimi tej posebni konjski pasmi dala ime. Po propadu habsburške monarhije so bile nekatere kobilarne ukinjene, medtem, ko so nekatere nadaljevale svoje poslanstvo. Na primer danes obstaja v Romuniji še kobilarna s približno šesto lipicanci.

Koliko časa traja obdobje dresure lipicanca?

Obdobje dresure živali dejansko nima točnega začetka. Osnova klasičnega dresurnega jahanja je naravna sposobnost živali. Temeljno izhodišče in cilj klasične dresure je priprava konja in jahača v psihofizičnem in tehničnem smislu, da usklajeno in brez prisile v najvišji stopnji zbranosti izvajata gibe, ki jih konji izvajajo tudi sicer v prostem gibanju.

Dresurno jahanje kot tekmovalna disciplina poudarja predvsem popoln, usklajen razvoj psihofizičnih lastnosti konja. V tekmovalnih nalogah so se obdržali skoraj vsi elementi klasične šole, s poudarkom na lepoti gibanja in harmoničnem, skoraj neopaznem vplivanju jezdeca na konja.

V letošnjem letu praznuje dvorna španska jahalna šola svoj 450. rojstni dan. Zelo pomembna obletnica ki se spaja s tradicijo, zgodovino in vsakdanjostjo...

Drži, letošnje leto je zelo pomembno leto za dunajsko jahalno šolo. Dunajska jahalna šola se je zaradi svoje bogate in globoko vkoreninjene tradicije ohranila tudi med na primer obdobjem komunizma v Avstriji. Sam režim je bil ponosen na to šolo, in omogočil nadaljevanje tradicije. Takrat je bila ta šola tudi edina "zapuščina" povezana s habsburško vladarsko hišo, ki se je rešila pozabe in prepovedi. Seveda ne smemo gledati na to realnost z zaprtim "republikanskim" pogledom, saj je dediščina dresurnega jahanja umetnost, ki je odprta in na razpolago vsem.

M.Manin

SLOVENIJA TA TEDEN

Smuči Elan bodo zdaj proizvajali Rusi

DARJA KOCBEK

Ena od prvih odločitev pravkar imenovanih nadzornikov Slovenskega državnega holdinga (SDH), ki je bil ustanovljen za upravljanje državnega premoženja, je pogojno soglasje za prodajo 49-odstotnega deleža, ki ga ima SDH v družbi Elan. To je bila ključna odločitev, ki je po vrsti poskusov od leta 2011 privedla do podpisa pogodbe o prodaji Elana. Na prodaj je bil sicer 100-odstotni delež tega nekdanjega paradnega konja slovenskega gospodarstva in enega najbolj znanih proizvajalcev smučí na svetu. Kupca družbe Elan sta ameriška finančna družba Merrill Lynch International in Wiltan Enterprises Limited, ki je hčerinska družba ruskega investicijskega sklada VR Capital. Rusi so s prodajo pogodbo, podpisano ta četrtek, postali 95-odstotni lastniki Elana.

Da je s prodajo Elan rešen, še ni mogoče reči. To bo mogoče reči šele, ko bo nova lastnika državi nakazala 12 milijonov evrov kot vrnitev državne pomoči iz leta 2008, za katero je bruseljska evropska komisija leta 2012 odločila, da ni

bila dodeljena v skladu s pravili EU o državnih pomočeh. Kupnina za Elan tako ne bo prav velika, a bolj pomembno bo, da bodo novi lastniki izpolnili pogodbo in rešili Elan pred stečajem, ki mu grozi, če ne bo vrnjena nedovoljena državna pomoč, pa seveda tudi zagotovili kapital za dolgoročni razvoj in obstanek podjetja.

Rusi so v tem tednu še napovedali, da bodo pomagali reševati težave največjega mesnopredelovalnega podjetja v državi. Nadzorniki Slovenske industrije jekla (SIJ), ki je od leta 2007 v večinski lasti ruske skupine Koks, so sklenili, da bo ta največji slovenski proizvajalec jekla s 40 milijoni evrov dokapitaliziral Perutnino Ptuj, ki v postopku prestrukturiranja in reprogramiranja dolgov potrebuje svež kapital. Srednjeročni cilj družbe SIJ je pridobiti večinski delež v Perutnini Ptuj in družbo aktivno upravljati v skladu z usmeritvami korporativnega upravljanja skupine, pojasnjujejo v SIJ. Tako bodo Rusi, ki v Sloveniji prek družbe SIJ že obvladujejo proizvodnjo jekla, lastniško vstopili

v slovensko prehransko industrijo.

V začetku julija je ruskega lastnika dobil hotelski kompleks Kanin v Bovcu. Prek družbe Alpe Adria Hoteli, ki ima sicer sedež v Kopru, je to postal Sergej Vorožek. Predstavniki njegove družbe so ob podpisu kupoprodajne pogodbe obljubljali, da bodo hotel Kanin, ki je največji hotel v Bovcu in je zaprt od oktobra 2013, temeljito prenovili tako, da bo imel vsaj štiri zvezdice. Sandi Kovačević, direktor hotela Cubo v Ljubljani, ki bo z ekipo vodil tudi hotel Kanin, je za časopis Finance dejal, da še ne vedo, koliko bodo vložili v prenovu Kanina, bo pa 1,3 milijona evrov, kolikor je znašala kupnina, manjši del celotnega vložka. Sergej Vorožek je solastnik ljubljanskega hotela Cubo od oktobra lani. Tudi hotel Kanin nameravajo preimenoovati v Cubo.

Da se Rusi zanimajo za vlaganja v Sloveniji je s svojim obiskom v Sloveniji na začetku tedna potrdil predsednik ruske vlade Dmitrij Medvedjev. S predsednikom levosredinske slovenske vlade Mirom Ce-

rarjem sta se največ pogovarjala o gospodarskih odnosih med državama in se strinjala, da so sankcije EU proti Rusiji in ruski povračilni ukrepi prizadeli gospodarstvu obeh držav. »Ker sankcij ni začela Rusija, ampak EU, od unije tudi pričakujemo, da jih bo prva ukinila,« je po poročanju tiskovne agencije STA dejal Dmitrij Medvedjev in izrazil prepričanje, da se bo sodelovanje s Slovenijo nadaljevalo.

V pogovoru za javno RTV je opozoril, da je blagovna menjava med Rusijo in Slovenijo leta 2013, ko je bila na vrhuncu, dosegla dve milijardi dolarjev, samo v prvih petih mesecih letos pa se je zmanjšala za skoraj 40 odstotkov. Slovenija v Rusijo izvažata največ farmacevtske izdelke, ki predstavljajo kar 41 odstotkov celotnega izvoza v to državo. Ruski trg je eden ključnih za Krko iz Novega mesta, ki je eno od najpomembnejših gospodarskih podjetij v Sloveniji. Izvoz električnih strojev in opreme v Rusijo dosega 13 odstotkov vsega slovenskega izvoza v Rusijo. Te proizvode ruskim kupcem prodaja

Gorenje iz Velenja, ki je prav tako ključno podjetje za slovensko gospodarstvo.

Slovenija je prva članica EU, ki jo je Medvedjev obiskal od začetka zaostritve odnosov z EU zaradi krize v Ukrajini pred več kot letom dni. Potem ko leta 2007 zunanji minister Sergej Lavrov ni prišel, je tudi do zdaj najvišji ruski državnik, ki se je udeležil slovesnosti ob ruski kapelici v spomin na ruske vojne ujetnike, ki jih je leta 1916 pri gradnji ceste čez Vrščič zasul snežni plaz.

Ker so slovenski politiki ne glede na to, ali prihajajo iz desnosredinskega ali levosredinskega političnega pola, najraje bolj papeški od papeža, ni mogoče reči, da bodo obisk Medvedjeva znali izkoristiti v prid slovenskega gospodarstva in državljanov, ki jim gospodarska podjetja zagotavljajo delovna mesta in prihodke. V Bruslju namreč Cerarjevo vabilo Medvedjevu, naj se udeleži letošnje slovesnosti pod Vrščičem, vidijo kot izkoriščanje lukenj, ko govorimo o sankcijah proti Rusiji.

KUALA LUMPUR - Znan organizator zimskih OI 2022

Pekinški kapital prevladal nad ponudbo Almatyja

KUALA LUMPUR - Mednarodni olimpijski komite je na zasedanju v Kuala Lumpurju izbral prireditelja zimskih olimpijskih iger 2022. Med dvema kandidatom - Pekingom in Almatyjem - je zmagalo glavno mesto Kitajske, ki bo tako kot prvo v zgodovini gostilo tako poletne kot zimske igre. Peking je bil gostitelj olimpijskih iger že 2008. Zaradi visokih finančnih zahtev in vse-spološne krize sta se za igre 2022 potegovala zgolj dva kandidata. Že pred glasovanjem so iz igre izstopili Oslo, Stockholm, Krakov in Lvov, razmerje moči med Pekingom in Almatyjem pa je bilo dokaj izenačeno. Poročevalci s kongresa Moka so pisali, da so Kazahstanci navdušili delegate s predstavivitvijo, v kateri so največji poudarek dali bližini tekmovališča ter naravnemu snegu.

A kot se je to že mnogokrat zgodilo, je zmagal kapital. Peking bo štirinajst let po poletnih olimpijskih igrah gostil še zimske, pa čeprav v neposredni bližini nima gora. Tekmovanja v smučanju bodo na primer 200 kilometrov izven mesta, tudi ostala tekmovališča pa bodo precej oddaljena.

Kitajci so na predstavitvi poudarili, da imajo dovolj zalog vode in naprav za ustvarjanje umetnega snega, hkrati pa so delegate prepričali tudi z dobro izvedbo poletnih iger 2008.

Peking ima po zadnjem štetju približno 25 milijonov prebivalcev, po obsegu pa je tretje največje mesto na svetu. Leži na nadmorski višini 43 metrov, njegova največja težava pa je velika onesnaženost zraka.

Na drugi strani je Kazahstan ostal brez iger. Almaty, nekdanja prestolnica države in še vedno največje mesto, se je prvič potegoval za igre, Kazahstan pa doslej še ni bil prireditelj največjega športnega dogodka na svetu.

Glasovanje ni minilo brez zapleta. Predvideno je bilo, da bo potekalo elektronsko oziroma prek tabličnih računalnikov, a ker so imeli nekateri delegati težave z vstopom v sistem, je predsednik Moka Thomas Bach sklenil, da bo glasovanje potekalo na star način, se pravi s papirnati lističi.

Vseeno je Peking slavil z zelo majhno razliko. Od 85 delegatov - dvajset jih je manjkalo, med njimi tudi predsednik Fifa Sepp Blatter - jih je 44 glasovalo za kitajsko glavno mesto, 40 za kazahstanski Almaty, ena glasovnica pa je bila neveljavna.

Glavno mesto Kitajske je odločitev Mednarodnega olimpijskega komiteja pozdravilo z navdušenjem. Mnoštvo prostovoljcev, ki so bili enotno oblečeni, je ob stadionu Ptičje gnezdo, kjer bo slavnostno odprtje iger, orkestrirano plesalo in se veselilo novega velikega športnega dogodka.

Kljub veselju ob dodelitvi iger, je eden najbolj znanih kitajskih športnikov, košarkar Yao Ming, ki je bil promotor kandidature, po izvolitvi priznal, da Kitajsko do 2022 čaka še ogromno dela. »Pred nami je še dolga pot, a prepričan sem, da bo svet leta 2022 videl Kitajsko v najlepši luči,« je dejal 229 centimetrov visoki košarkar.

Predsednik Mok Thomas Bach je odločitev delegatov pospremil z besedami: »Veselim se iger v Pekingu, ki bodo zagotovo velika spodbuda 1,3 milijardnemu narodu, da se prične ukvarjati tudi z zimskimi športi.«

Igre 2022, če ne zaradi drugega, bodo izstopale po velikih oddaljenostih. V Pekingu bo otvoritvena slovesnost ter športi na ledu (umetnostno drsanje, short track, hokej, curling, hitrostno drsanje). V severno-zahodni provinci Yanqing bodo alpsko smučanje, bob, sankanje in skeleton,

v Zhangjiakou pa smučarski teki, smučarski skoki, biatlon, smučanje prostega sloga in deskanje.

Zhangjiakou je od Pekinga oddaljen 194 kilometrov oziroma dve uri in 45 minut vožnje z avtomobilom. Yanqing je na poti do tja, vseeno pa je od Pekinga stran 88 kilometrov ali poldrugo uro vožnje.

Delegati Moka so izbrali tudi prireditelja zimskih olimpijskih iger mladih 2020. Norveškemu Lillehammerju, ki bo mlade športnike gostil 2016, bo sledila švicarska Lozana, ki je v glasovanju premagala romunski Brasov.

Nanshan, eno Pekingu najbližjih smučišč na Kitajskem, sicer pa leži prestolnica na 43 metrih nadmorske višine

ANSA

Ptičje gnezdo, ki je že gostilo poletne igre leta 2008, bo prizorišče odprtja in konca ZOI 2022. Spodaj: veselje kitajskih delegatov in gradnja objektov na smučišču Zhangjiakou, v pokrajini Hebei

ANSA

EYOF 2015 - Cristian Faidiga iz Jamelj v teku na 110 m z ovirami na igrah v Tbilisiju

V finalu osvojil bron!

OLIVER BATAGELJ
»Ima občutek za ritem in je eksploziven«

Eden trenerjev Cristiana Faidige v Novi Gorici je bil pred leti tudi Oliver Batagelj, sicer tudi kondicijski trener odbojkarjev Sloge Tabor.

»Že takrat je bil opazno, da je Cristian zelo nadarjen atlet. Ima občutek za ritem in je zelo hiter in eksploziven. Dober je bil tudi v daljini in troskoku. Čas, ki ga je dosegel v Tbilisiju, je odličen,« nam je povedal Batagelj, ki se v Romuniji mudi na Balkanskih igrah. Cristian je že visok 1,84 metra kar je za atleta, ki se preizkuša na 1,06 metra visokih ovirah skoraj idealna višina, enaka višini vrhunškega športnika v tej disciplini Colina Jacksona. Sedanji trener mladega Cristiana, ki trenira petkrat na teden, je Elisa Andretti. (ak)

Cristian Faidiga (v sredini) med nastopom v kvalifikacijah

EYOF 2015

Mladi atlet iz Jamelj Cristina Faidiga, sicer dijak liceja Antona Martina Slomška v Trstu, se bo z olimpijskega festivala evropske mladine v Tbilisiju vrnil s kolajno. V finalu tekma na 110 metrov z ovirami je namreč z izidom 14,11 osvojil 3. mesto. Šestnajstletni Cristian je bil med favoriti, saj je po kvalifikacijah imel drugi najboljši čas 14,23. A finale je postregel s povsem drugačnim razpletom. Čeprav je Cristian bil v njem še za 12 stotink sekunde hitrejši in je tudi izboljšal osebni rekord, je imel tokrat pred sabo dva tekmeča, Francoza Juliana Andrianavalona in

Španca Luisa Salorta Asensia. Pri tem je zanimivo, da je imel Francoz po kvalifikacijah še sedmi čas. V borbenem finalu je bil le za stotinko sekunde hitrejši od Španca, Faidiga pa le za tri stotinke sekunde hitrejši od Portugalcia Diogo Senga Chavesa.

Izidi finala na 110 m z ovirami: 1. Julian Andrianavalona (Fra) 13,84; 2. Luis Salort Asensio (Špa) 13,85; 3. Cristian Faidiga (Ita) 14,11; 4. Diogo Sengo Chaves (Por) 14,14; 5. Luuk Peeters (Niz) 14,17; 6. Krisztian Bak Balint (Madž) 14,36; 7. Artem Široki (Rus) 14,45; 8. Radin Valčev (Bol) 14,58.

PLAVALNO SP Tania Cagnotto danes spet

KAZAN - Na SP v plavanju bo Italijanka Tania Cagnotto po zlati kolajni na metrski deski danes nastopila še v finalu trimetrške deske, kar bo zadnja tekma v skokih v vodo na SP. Med moškimi je večeraj s trimetrške deske zmagal Kitajec He Chao. V ekipnem finalu sinhronega plavanja je zmago slavila Rusija.

NESREČA - Avstrijska atletinja Kiara Grünberg se je hudo ponesrečila na treningu skoka s palico, njena športna kariera pa je bržkone končana. Enaindvajsetletna avstrijska rekorderka je po padcu prestala večurno operacijo v Innsbrucku, a bo bržkone do konca življenja hroma. Grünbergova je v četrtek šele dobro začela trening, ko je pri poskusu na relativno nizki višini z glavo naprej priletela v odprtino, kamor je potrebno pri skoku zapičiti palico. Njen oče in trener Frithjof Grünberg je bil na treningu prisoten, prav tako je bila zraven njena mati. Športnica naj bi bila po besedah zdravnikov poslej hroma, saj je šlo za hudo poškodbo vratnih vretenc.

Zico proti Platiniju?

SAO PAULO - Brazilska nogometa na legenda Zico ima podporo domačinov, v kolikor se bo odločil kandidirati za mesto predsednika Mednarodne nogometne zveze. Dvainšestdesletni Zico razmišlja, da bi se v lovu za predsedniškim stolčkom postavil po robu dosedanjemu predsedniku Uefe Michelu Platiniju, ki je svojo kandidaturo najavil pred dvema dnevi. Zico je doslej o kandidaturi okleval.

ODBOJKA - Evropska liga: Romunija - Slovenija 0:3 (14:25 22:25, 17:25)

NBA - Moštvo Dallas Mavericks je v svoje vrste zvabilo Salaha Mejrija (29 let), ki bo tako prvi Tunizijec, ki bo zaigral v najmočnejši košarkarski ligi na svetu. Kar 218 centimetrov visoki igralec na poziciji centra je v minuli sezoni igral za prva ke evrolige Real Madrid in v povprečju dosegal pet točk.

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

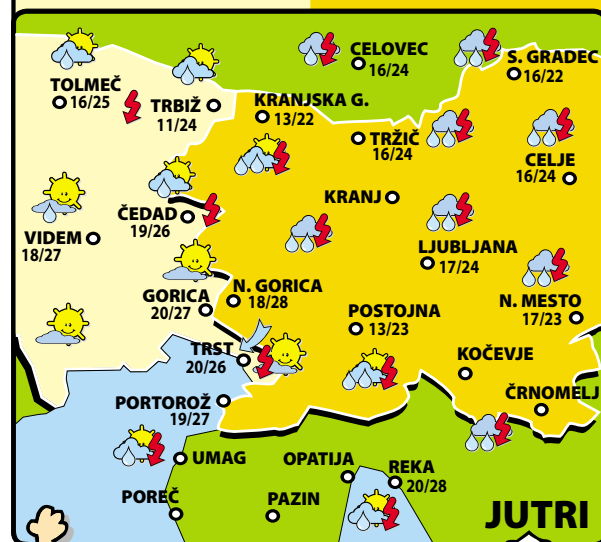
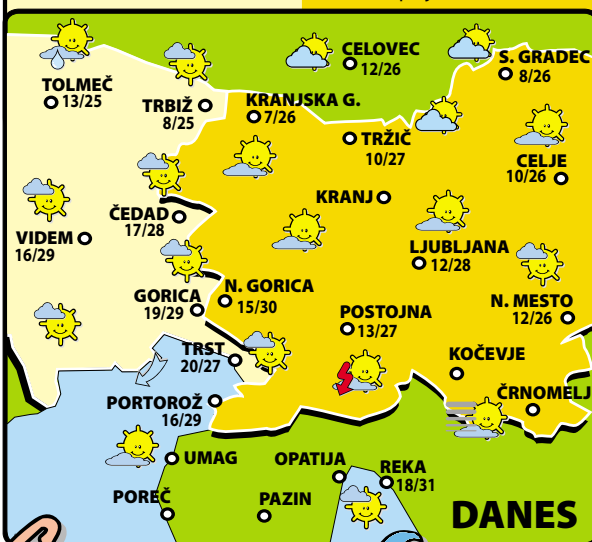
Po prehodu vremenske fronte se nad srednjo Evropo in vzhodnimi Alpami krepi območje visokega zračnega tlaka. V spodnjih plasteh ozračja priteka od vzhoda k nam bolj suh, a še razmeroma hladen zrak.

Povsod po deželi bo jutraj pretežno jasno, čez dan pa zmerno oblačno le zaradi visokih in tankih kopren, proti večeru bo prevladovalo spremenljivo vreme in niso izključene krajevne plohe in nevihte. Zjutraj bo ob morju pihal burin, kasneje pa šibak veter.

Danes bo povečini sončno z občasno nekoliko povečano oblačnostjo. Šibka burja na Primorskem bo postopno ponehala. Najnižje jutranje temperature bodo od 7 do 13, na Primorskem do okoli 17, najvišje dnevne od 24 do 28, na Primorskem do 30 stopinj C.

Razvoj vremenske slike ni še povsem jasn: spremenljivo oblačno bo s posameznimi padavinami in nevihtami. Čez dan se bo vreme izboljšalo. Zvečer bo ob morju pihala zmerna burja.

Jutri bo spremenljivo oblačno, pojavljale se bodo krajevne plohe in posamezne nevihte.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.48 in zatone ob 20.35
Dolžina dneva 14.47

LUNINE MENE
Luna vzide ob 21.00 in zatone ob 8.14

NA DANAŠNJI DAN
1937 – Ekstremno močno deževje popoldne, zvečer in ponoči v Kostanjevici na Krki. Naslednje jutro so izmerili kar 201 mm padavin v 24 urah!

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.53 najnižje -64 cm, ob 11.07 najvišje 42 cm, ob 17.05 najnižje -25 cm, ob 22.38 najvišje 48 cm.
Jutri: ob 5.23 najnižje -61 cm, ob 11.40 najvišje 43 cm, ob 17.46 najnižje -26 cm, ob 23.15 najvišje 43 cm.

MORJE
Morje je razgibano, temperatura morja 21,4 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m17 2000 m9
1000 m13 2500 m7
1500 m11 2864 m4
UV indeks bo ob jasnem vremenu sredi dneva po nižinah dosegel 8,5 in v gorah 9,5.

Zaradi SP prestavljen največji praznik v Tatarstanu

KAZAN - Kazan v Tatarstanu gosti letošnje svetovno prvenstvo v plavanju in vodnih športih. Prav zaradi termina SP pa so v tej ruski republiki letos prestavili največji tatarski praznik - Sabantuj, ki ga bodo obeležili 1. avgusta. Enako se je zgodilo pred dvema letoma, ko je Kazan gostil univerzijado. Gre za najstarejši tatarski praznik, ki je sprva zaznamoval konec setve na poljih, kasneje pa je prerasel okvire podeželskega življenja in postal največji praznik v Tatarstanu. Praznik sicer nima določenega termina, a z izjemo let 2013 in 2015 ga vselej praznujejo ob enem od vikendov med 15. junijem in 1. julijem, ko so setvena dela na poljih res končana.

Zgodba o Fifi v mafijem muzeju v Las Vegasu

LAS VEGAS - Korupcijski škandal, napleten okrog Mednarodne nogometne zveze, bo postal predmet razstave v mafijem muzeju v Las Vegasu. Omenjena institucija je v mestu luči v pušči Nevade pravi magnet za turiste in prikazuje zgodbe ameriškega podzemlja. Naslov razstave o Fifi bo »Ko se čudovita igra sprevrže v grdo«. Razstava v mafijem muzeju bo prikazala nekatere podrobnosti iz nedavnega škandala v nogometni organizaciji, kar je vodilo tudi v odstop predsednika Josepha Blatterja. Razstavo bodo odprli septembra in tam prikazali fotografije, izrezke člankov in naslovnice časnikov, ki so obeležili škandal.

HRVAŠKA - Gorski reševalci imajo polne roke dela S črnim humorjem turiste pozivajo k večji previdnosti

ZAGREB - Po določenem času na dopustu se telo sprosti in se otoki približajo, gore znižajo, medtem ko vam prihajajo na pamet čudne ideje, kot je nočno plavanje do otokov ali planinarjenje v natikačih brez kapljice vode. Če to počnete, je velika verjetnost, da vas bomo rešili. Ali pa tudi ne, opozarja hrvaška gorska reševalna služba (HGSS).

Hrvaški gorski reševalci imajo med turistično sezono na Hrvaškem polne roke dela z reševanjem ljudi, ki se znajdejo v različnih nevarnih situacijah, zato so opozorili, da je preveč primerov, ko morajo ukrepati zaradi nepremišljenosti ljudi. Vsi reševalci so sicer prostovoljci, njihove storitve pa so brezplačne.

Potem ko so prejšnjo nedeljo reševali mladega nemškega državljanca, ki je, po poročanju hrvaških medijev najverjetneje pod vplivom mamila, preplaval Barbatski kanal med otokoma Rab in Dolin ter se med vzponom na vrh Dolina poškodoval, so zastavili vprašanje upravičenosti brezplačnega reševanja in porabe proračunskega denarja. Pri reševanju Nemca je sodelovalo več hrvaških služb, od policije do gorskih reševalcev.

Poleg resnih pogovorov s pristojnimi državnimi organi o načinih za racionalizacijo sistema reševanja so na svoji facebook strani objavili tudi bolj sproščeno opozorilo turistom v angleškem jeziku. »Vaša varnost je za nas pomembna. Upamo, da je tudi za vas. Če uživate v hrvaški naravi, hrani in pijači, prosimo, da se ne preobremenjujete,« so zapisali. Opozorili so turiste, naj ne hodijo raziskovat narave brez vode ali neprimerno obuti ter da naj ne hodijo sami v hribe ali plavajo daleč od obale sredi noči.

»Če kaj takega počnete, je velika verjetnost, da vas bomo rešili. Brezplačno. Sicer pa obstaja tudi možnost, da boste postali del naravne selekcije. Tudi brezplačno. Mislite na to, medtem ko uživate v počitnicah na Hrvaškem,« so dodali. Ob tem so pripomnili, naj turisti, ki se bodo znašli v nevarnosti, nemudoma pokličejo številko 112.

Gorski reševalci sicer ne mislijo, da so samo turisti odgovorni za tisto, kar se jim lahko zgodi ter poudarjajo, da so izjemno strpni, ko gre za reševanje v najrazličnejših primerih. Menijo, da mora država urediti turistično infrastrukturo in opozoriti ljudi, naj ne ravnavo neodgovorno. Med drugim bi morali označiti vse gorske steze in turistične poti, priporočiti vodnike za določene smeri, prodajati natančne zemljevide ter pozvati turiste, naj se dodatno zavarujejo.

Če nekdo stori kaj neodgovornega, naj tudi plača, menijo gorski reševalci, ki primerjajo ureditev predpisov za zaščito in reševanje s prometno zakonodajo, ki določa kazni za kršilce zakona. Izpostavljajo, da je težava tudi v tem, ker svojih storitev zaradi statusa neprofitne organizacije ne morejo zaračunati zavarovalnicam, pri katerih imajo turisti police in pravico do brezplačnega reševanja, ne glede na stroške reševalne akcije. (STA)

Vrhovi Velebita gotovo niso primerni za »planince« v natikačih

ARHIV

fotoutrip '15 70let

Pošljite svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).

Primorski dnevnik berejo tudi taborniki RMV na taborjenju v Dolnjem Kotu

BARBARA FERLUGA